

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.9.2017
COM(2017) 489 final

2017/0226 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου

{ SWD(2017) 298 final }

{ SWD(2017) 299 final }

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	3
1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	3
1.1. Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης.....	3
1.2. Ανάγκη εφαρμογής σχετικών διεθνών προτύπων και υποχρεώσεων και αντιμετώπιση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών με αποτελεσματικό τρόπο	4
1.3. Συνοχή με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής	4
1.4. Συνοχή με άλλες πολιτικές της ΕΕ	7
2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ.....	8
2.1. Νομική βάση.....	8
2.2. Μεταβλητή γεωμετρία	8
2.3. Επικουρικότητα	8
2.4. Αναλογικότητα	9
2.5. Επιλογή του μέσου	9
3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	10
3.1. Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας ισχύουσας νομοθεσίας. 10	
3.2. Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.....	10
3.3. Εκτίμηση επιπτώσεων	13
3.4. Καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου και απλούστευση.....	14
3.5. Θεμελιώδη δικαιώματα.....	15
4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	15
5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	15
5.1. Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων.....	15
5.2. Επεξηγηματικά έγγραφα.....	16
6. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ	16
6.1. Σύνοψη της προτεινόμενης δράσης	16
6.2. Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης.....	19
ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου	29
ΤΙΤΛΟΣ I: Αντικείμενο και ορισμοί.....	29
ΤΙΤΛΟΣ II: Αδικήματα.....	30
ΤΙΤΛΟΣ III: Δικαιοδοσία και έρευνα	32
ΤΙΤΛΟΣ IV: Ανταλλαγή πληροφοριών και αναφορά του εγκλήματος.....	33
ΤΙΤΛΟΣ V: Βοήθεια στα θύματα και πρόληψη.....	34

ΤΙΤΛΟΣ VI: Τελικές διατάξεις.....	34
-----------------------------------	----

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ η οποία προβλέπει τους κοινούς ελάχιστους κανόνες ποινικοποίησης της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών είναι η απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών¹.

Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την ασφάλεια² αναγνωρίζει ότι η απόφαση-πλαίσιο δεν αποτυπώνει πλέον τη σημερινή πραγματικότητα και αντιμετωπίζει ανεπαρκώς τις νέες προκλήσεις και τις τεχνολογικές εξελίξεις, όπως τα εικονικά νομίσματα και οι πληρωμές μέσω κινητών τηλεφώνων.

Το 2013, η απάτη κατά τη χρήση καρτών που εκδόθηκαν στον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο πληρωμών (ΕΕΧΠ) ανήλθε σε 1,44 δις. EUR και αντιπροσωπεύει αύξηση 8 % σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Μολονότι η απάτη με χρήση δεδομένων υφίσταται μόνον για πληρωμές με κάρτα, οι κάρτες αποτελούν το πιο σημαντικό μέσο πληρωμής πλην των μετρητών στην ΕΕ όσον αφορά τον αριθμό συναλλαγών³.

Είναι σημαντικό να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, καθώς αντιπροσωπεύει απειλή για την ασφάλεια. Η απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών αποτελεί πηγή εισοδήματος του οργανωμένου εγκλήματος και συνεπώς διευκολύνει άλλες εγκληματικές δραστηριότητες, όπως την τρομοκρατία, την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και την εμπορία ανθρώπων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την Ευρώπη, το εισόδημα από την απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών χρησιμοποιείται για να χρηματοδοτήσει:

- Ταξίδια:
 - πτήσεις: η αποκτηθείσα πείρα από τη διενέργεια των επιχειρήσεων κατά την περίοδο 2014-2016 στο πλαίσιο της παγκόσμιας ημέρας αεροπορικής δράσης (Global Airline Action Day)⁴ υποδεικνύει σαφή σύνδεσμο μεταξύ της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, της απάτης που αφορά τα αεροπορικά εισιτήρια, καθώς και άλλων σοβαρών και οργανωμένων εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας. Ορισμένα από τα άτομα τα οποία ταξίδεψαν με εισιτήρια που απέκτησαν με δόλιο τρόπο ήταν γνωστά ή ύποπτα συμμετοχής σε άλλα αδικήματα·
 - άλλες μορφές απάτης σχετικά με ταξίδια (ήτοι πώληση εισιτηρίων και μετακίνηση με εισιτήρια που έχουν αποκτηθεί με δόλιο τρόπο). Η χρήση πιστωτικών καρτών που έχουν παραβιασθεί αποτελεί τον κύριο τρόπο αγοράς παράνομων εισιτηρίων. Οι άλλες μέθοδοι συμπεριλάμβαναν τη χρήση λογαριασμών πόντων ανταμοιβής τακτικών πελατών που έχουν παραβιασθεί, «ηλεκτρονικό ψάρεμα» μέσω ταξιδιωτικών πρακτορείων και απάτη με τη χρήση κουπονιών. Πέραν των εγκληματιών, σε εκείνους που ταξιδεύουν με

¹ [EE L 149 της 2.6.2001 σ.1.](#)

² Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρώπης», [COM\(2015\) 192 final](#).

³ Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα [Fourth report on card fraud](#) «Τέταρτη έκθεση σχετικά με την απάτη με κάρτες», Ιούλιος 2015 (πλέον πρόσφατα διαθέσιμα δεδομένα)

⁴ Περισσότερες λεπτομέρειες [εδώ](#).

εισιτήρια τα οποία αποκτήθηκαν δολίως συγκαταλέγονταν τα θύματα εμπορίας ανθρώπων και πρόσωπα που ενεργούν ως παρένθετα πρόσωπα για τη μεταφορά χρημάτων («money mules»)⁵.

- Διαμονή: Οι αρχές επιβολής του νόμου, επίσης, αναφέρουν ότι η απάτη που αφορά μέσα πληρωμής πλην των μετρητών χρησιμοποιείται εξίσου για τη διευκόλυνση άλλων εγκλημάτων που απαιτούν προσωρινή διαμονή, όπως η εμπορία ανθρώπων, η παράνομη μετανάστευση και η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

Η Ευρωπόλ επίσης ανέφερε ότι η εγκληματική αγορά της απάτης που αφορά την πληρωμή με κάρτες στην ΕΕ ελέγχεται από καλά οργανωμένες και παγκοσμίως δραστήριες ομάδες οργανωμένου εγκλήματος⁶.

Επιπλέον, η απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών παρεμποδίζει την ανάπτυξη της ψηφιακής ενιαίας αγοράς με δύο τρόπους:

- προκαλεί σημαντικές άμεσες οικονομικές απώλειες, όπως επισημαίνεται από το προαναφερόμενο επίπεδο απάτης με κάρτες πληρωμής που εκτιμάται σε 1,44 δισ. EUR. Για παράδειγμα, οι αεροπορικές εταιρείες χάνουν περίπου 1 δισ. USD ετησίως σε παγκόσμιο επίπεδο από την απάτη με κάρτες⁷.
- περιορίζει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε μειωμένη οικονομική δραστηριότητα και περιορισμένη συμμετοχή στην ψηφιακή ενιαία αγορά. Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο⁸, η συντριπτική πλειονότητα των χρηστών του Διαδικτύου (85 %) νιώθουν ότι ο κίνδυνος να πέσουν θύμα εγκλήματος στον κυβερνοχώρο αυξάνεται. Επιπλέον, 42 % των χρηστών ανησυχούν σχετικά με την ασφάλεια των ηλεκτρονικών πληρωμών. Λόγω των ανησυχιών σχετικά με την ασφάλεια, 12 % είναι λιγότερο πιθανόν να πραγματοποιούν ψηφιακές συναλλαγές όπως οι ηλεκτρονικές τραπεζικές υπηρεσίες.

Από την αξιολόγηση του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου της ΕΕ⁹ εντοπίστηκαν τρία προβλήματα που δημιουργούν την παρούσα κατάσταση σχετικά με την απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών στην ΕΕ:

1. ορισμένα εγκλήματα δεν μπορούν να ερευνηθούν και να διωχθούν αποτελεσματικά βάσει του υφιστάμενου νομικού πλαισίου·
2. ορισμένα εγκλήματα δεν μπορούν να ερευνηθούν και να διωχθούν αποτελεσματικά λόγω επιχειρησιακών εμποδίων·

⁵ Ο όρος «ενεργεί ως παρένθετο πρόσωπο για μεταφορά χρημάτων» υποδεικνύει πρόσωπο που μεταφέρει προϊόντα του εγκλήματος μεταξύ διαφορετικών χωρών. Τα παρένθετα πρόσωπα για μεταφορά χρημάτων λαμβάνουν τα προϊόντα του εγκλήματος στον λογαριασμό τους· έπειτα τους ζητείται να αποσύρουν και να μεταφέρουν τα χρήματα σε διαφορετικό λογαριασμό, συχνά σε υπεράκτιο λογαριασμό, ενώ κρατούν κάποιο ποσό των χρημάτων για τα ίδια.

⁶ Ευρωπόλ, [Situation Report: Payment Card Fraud in the European Union](#) («Εκθεση σχετικά με την κατάσταση: Η απάτη στις συναλλαγές με κάρτες πληρωμών στην Ευρωπαϊκή Ένωση»), 2012.

⁷ [IATA](#), 2015.

⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Ειδικό Ευρωβαρόμετρο 423 — Ασφάλεια στον Κυβερνοχώρο](#), Φεβρουάριος 2015

⁹ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας όσον αφορά τα μέσα πληρωμής, SWD(2017)298.

3. οι εγκληματίες εκμεταλλεύονται τα κενά **στην πρόληψη** προκειμένου να διαπράξουν απάτη.

Η παρούσα πρόταση έχει τρεις ειδικούς στόχους για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί:

1. τη διασφάλιση της λειτουργίας σαφούς, αυστηρού και **τεχνολογικά ουδέτερου** πλαισίου πολιτικής/νομικού πλαισίου·
2. την εξάλειψη **επιχειρησιακών εμποδίων** που περιορίζουν την έρευνα και τη δίωξη·
3. την ενίσχυση της **πρόληψης**.

1.2. Ανάγκη εφαρμογής των σχετικών διεθνών προτύπων και υποχρεώσεων και αντιμετώπιση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών με αποτελεσματικό τρόπο

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (η Σύμβαση της Βουδαπέστης)¹⁰, στον τίτλο 2, ο οποίος καλύπτει αδικήματα που αφορούν ηλεκτρονικούς υπολογιστές, απαιτεί από τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης να θεσπίσουν την πλαστογραφία τη σχετική με υπολογιστές (άρθρο 7) και την απάτη τη σχετική με υπολογιστές (άρθρο 8) ως ποινικά αδικήματα στο πλαίσιο των αντίστοιχων εσωτερικών δικαίων. Η υφιστάμενη απόφαση-πλαίσιο συμμορφώνεται με αυτές τις διατάξεις. Η αναθεώρηση των υφιστάμενων κανόνων θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τη συνεργασία μεταξύ των αστυνομικών και δικαστικών αρχών και μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των ιδιωτικών φορέων, συμβάλλοντας επομένως στην εκπλήρωση των γενικών στόχων της σύμβασης και εξακολουθώντας να συμμορφώνεται με τις σχετικές διατάξεις της.

1.3. Συνοχή με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής

Οι στόχοι της παρούσας πρότασης συνάδουν με τις ακόλουθες διατάξεις στον τομέα της πολιτικής και τις νομοθετικές διατάξεις στον τομέα του ποινικού δικαίου:

1. τους πανευρωπαϊκούς **μηχανισμούς συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις** που διευκολύνουν τον συντονισμό της έρευνας και της ποινικής δίωξης (ποινική δικονομία):
 - απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών¹¹.
 - σύμβαση για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹².
 - οδηγία 2014/41/ΕΕ περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις¹³.
 - απόφαση-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών¹⁴.

¹⁰ [Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο](#) (ETS αριθ. 185).

¹¹ [Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου](#), της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών.

¹² [Πράξη του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 2000](#) για κατάρτιση, σύμφωνα με το άρθρο 34 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σύμβασης για την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

¹³ [Οδηγία 2014/41/ΕΕ](#), της 3ης Απριλίου 2014, περί της ευρωπαϊκής εντολής έρευνας σε ποινικές υποθέσεις.

- απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις¹⁵.
- απόφαση-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών¹⁶.
- οδηγία 2012/29/ΕΕ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας¹⁷.
- κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 σχετικά με την Ευρωπόλ¹⁸.
- απόφαση 2002/187/ΔΕΥ του Συμβουλίου για τη σύσταση της Eurojust¹⁹.
- συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη βελτίωση της ποινικής δικαιοσύνης στον κυβερνοχώρο²⁰.

Κατ' αρχήν, η παρούσα πρόταση δεν εισάγει ειδικές διατάξεις για την απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών οι οποίες θα παρέκκλιναν από αυτά τα ευρύτερα μέσα, προκειμένου να αποφευχθεί ο κατακερματισμός που θα περιέπλεκε τη μεταφορά και την εφαρμογή από τα κράτη μέλη. Μόνη εξαίρεση αποτελεί η οδηγία 2012/29/ΕΕ σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων, την οποία συμπληρώνει η παρούσα πρόταση.

2. Νομικές πράξεις που **ποινικοποιούν τη συμπεριφορά**, σχετικά με την απάτη και την πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών (ουσιαστικό ποινικό δίκαιο):
 - Οδηγία 2013/40/ΕΕ για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών²¹:
 - η παρούσα πρόταση συμπληρώνει την οδηγία 2013/40 μέσω της αντιμετώπισης διαφορετικής πτυχής του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο²². Οι

¹⁴ [Απόφαση-πλαίσιο 2005/214/ΔΕΥ του Συμβουλίου](#), της 24ης Φεβρουαρίου 2005, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών.

¹⁵ [Απόφαση-πλαίσιο 2009/948/ΔΕΥ του Συμβουλίου](#), της 30ής Νοεμβρίου 2009, για την πρόληψη και τον διακανονισμό συγκρούσεων δικαιοδοσίας σε ποινικές υποθέσεις.

¹⁶ [Απόφαση-πλαίσιο 2009/315/ΔΕΥ του Συμβουλίου](#), της 26ης Φεβρουαρίου 2009, σχετικά με τη διοργάνωση και το περιεχόμενο της ανταλλαγής πληροφοριών που προέρχονται από το ποινικό μητρώο μεταξύ των κρατών μελών.

¹⁷ [Οδηγία 2012/29/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

¹⁸ [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2016/794](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ.

¹⁹ [Απόφαση 2002/187/ΔΕΥ](#) του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με τη σύσταση της Eurojust προκειμένου να ενισχυθεί η καταπολέμηση των σοβαρών μορφών εγκλήματος.

²⁰ [Συμπεράσματα του Συμβουλίου](#) της 6ης Ιουνίου 2016 σχετικά με τη βελτίωση της ποινικής δικαιοσύνης στον κυβερνοχώρο.

²¹ [Οδηγία 2013/40/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Αυγούστου 2013, για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου

²² Η στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο ορίζει ότι «ο όρος ηλεκτρονικό έγκλημα καλύπτει συνήθως μεγάλο εύρος διαφορετικών εγκληματικών δραστηριοτήτων στις οποίες

δύο πράξεις αντιστοιχούν σε διαφορετικές δέσμες διατάξεων της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (Σύμβαση της Βουδαπέστης)²³, η οποία αποτελεί το διεθνές νομικό πλαίσιο αναφοράς για την ΕΕ²⁴.

- η παρούσα πρόταση συνάδει επίσης με την οδηγία 2013/40, καθώς βασίζεται σε παρόμοια προσέγγιση όσον αφορά ειδικά θέματα, όπως η δικαιοδοσία ή η θέσπιση ελάχιστων επιπέδων μέγιστων ποινών.
- Οδηγία 2014/62/ΕΕ σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου²⁵:
 - η παρούσα πρόταση συμπληρώνει την οδηγία 2014/62/ΕΕ δεδομένου ότι καλύπτει την πλαστογραφία που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, ενώ η οδηγία 2014/62/ΕΕ καλύπτει την πλαστογραφία των μετρητών.
 - συνάδει επίσης με την οδηγία 2014/62/ΕΕ καθώς χρησιμοποιεί την ίδια προσέγγιση σχετικά με ορισμένες διατάξεις όπως σχετικά με τα εργαλεία έρευνας.
- Οδηγία 2017/541/ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας:
 - η παρούσα πρόταση συμπληρώνει την οδηγία 2017/541/ΕΕ καθώς έχει ως στόχο τη μείωση του συνολικού ποσού των χρημάτων που προέρχεται από την απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου καταλήγει σε ομάδες οργανωμένου εγκλήματος για τη διάπραξη σοβαρών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας.
- Η πρόταση οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες:
 - η παρούσα πρόταση και η πρόταση οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες είναι συμπληρωματικές δεδομένου ότι η τελευταία παρέχει το απαραίτητο νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης προϊόντων εγκλήματος που απορρέουν από την απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών («παρένθετα πρόσωπα για μεταφορά χρημάτων») ως κύριο αδίχημα.

χρησιμοποιούνται υπολογιστές και πληροφοριακά συστήματα ως πρωτογενή εργαλεία ή ως πρωτογενείς στόχοι. Το ηλεκτρονικό έγκλημα περιλαμβάνει συνήθεις αξιόποινες πράξεις (π.χ. απάτη, πλαστογραφία και κλοπή ταυτότητας), εγκλήματα που αφορούν το περιεχόμενο (π.χ. διαδικτυακή διανομή παιδικής πορνογραφίας ή προτροπή σε φυλετικό μίσος) και αξιόποινες πράξεις που αφορούν συγκεκριμένα υπολογιστές και πληροφοριακά συστήματα (π.χ. επιθέσεις κατά πληροφοριακών συστημάτων, άρνηση υπηρεσίας και κακόβουλο λογισμικό).»

²³ [Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο \(ETS αριθ. 185\)](#). Η οδηγία 2013/40 αντιστοιχεί στα άρθρα 2 έως 6 της σύμβασης, ενώ μια νέα πρωτοβουλία θα αντιστοιχούσε στα άρθρα 7 και 8 της σύμβασης.

²⁴ Επιτροπή και Υπατη Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας — [Κοινή ανακοίνωση για τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο για έναν ανοικτό, ασφαλή και προστατευμένο κυβερνοχώρο](#).

²⁵ [Οδηγία 2014/62/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου, και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2000/383/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

1.4. Συνοχή με άλλες πολιτικές της ΕΕ

Η παρούσα πρόταση συνάδει με το θεματολόγιο της ΕΕ για την ασφάλεια και τη στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο δεδομένου ότι αυτά έχουν ως κύριο στόχο τους την ενίσχυση της ασφάλειας.

Επιπλέον, η παρούσα πρόταση συνάδει με τη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά η οποία επιδιώκει να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των χρηστών στην ψηφιακή αγορά, έναν ακόμη κύριο στόχο της πρότασης. Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, υπάρχουν πολλές νομικές πράξεις για τη διευκόλυνση ασφαλών πληρωμών σε όλη την ΕΕ, με τις οποίες η παρούσα πρόταση συνάδει επίσης:

- η αναθεωρημένη οδηγία για τις υπηρεσίες πληρωμών (PSD2)²⁶ περιέχει ορισμένα μέτρα, τα οποία θα ενισχύσουν τις απαιτήσεις ασφάλειας για τις ηλεκτρονικές πληρωμές και θα παρέχουν νομικό και εποπτικό πλαίσιο για τους αναδυόμενους φορείς στην αγορά πληρωμών·
- η οδηγία 2015/849, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας²⁷ (τέταρτη οδηγία κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες), αφορά την περίπτωση όπου οι εγκληματίες κάνουν κατάχρηση των μέσων πληρωμής πλην των μετρητών με σκοπό να αποκρύψουν τις δραστηριότητές τους. Η παρούσα πρόταση συμπληρώνει την οδηγία με την αντιμετώπιση της περίπτωσης όπου τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, για παράδειγμα, είναι παρανόμως ιδιοποιημένα, πλαστά ή παραποιημένα από τους εγκληματίες·
- πρόταση οδηγίας για την τροποποίηση της οδηγίας 2015/849, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας²⁸, της οποίας τον ορισμό των εικονικών νομισμάτων χρησιμοποιεί η παρούσα πρόταση. Εάν αλλάξει αυτός ο ορισμός, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έκδοσης της προηγούμενης πρότασης, ο ορισμός στην παρούσα πρόταση θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα·
- σε άλλες συναφείς νομικές πράξεις συγκαταλέγονται ο κανονισμός (ΕΕ) 2015/847 περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών²⁹, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες

²⁶ [Οδηγία \(ΕΕ\) 2015/2366](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ.

²⁷ [Οδηγία 2015/849/ΕΕ](#), της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής.

²⁸ [Πρόταση οδηγίας](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/101/ΕΚ.

²⁹ [Κανονισμός \(ΕΕ\) 2015/847](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί στοιχείων που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών και περί κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1781/2006.

εμπιστοσύνης για ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά³⁰, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2012/260 σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ³¹, και η οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση (οδηγίας NIS)³².

Γενικά, αυτές οι νομικές πράξεις βοηθούν την εφαρμογή ισχυρότερων προληπτικών μέτρων. Η παρούσα πρόταση συμπληρώνει τις εν λόγω πράξεις μέσω της προσθήκης μέτρων για την επιβολή κυρώσεων στην εγκληματική δραστηριότητα και τη διευκόλυνση της δίωξης, όπου η πρόληψη έχει αποτύχει.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

2.1. Νομική βάση

Νομική βάση για τη δράση της ΕΕ αποτελεί το άρθρο 83 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο αναφέρει ρητά την **παραχάραξη μέσων πληρωμής, την εγκληματικότητα στον χώρο της πληροφορικής και το οργανωμένο έγκλημα** ως τομείς της ιδιαιτέρως σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση:

*«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία μέσω οδηγιών, μπορούν να θεσπίζουν ελάχιστους κανόνες για τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων στους τομείς της **ιδιαιτέρως σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση**, η οποία απορρέει ιδίως από τη φύση ή τις επιπτώσεις των αδικημάτων αυτών ή λόγω ειδικής ανάγκης να καταπολεμούνται σε κοινή βάση.*

*Οι εν λόγω τομείς εγκληματικότητας είναι οι εξής: τρομοκρατία, εμπορία ανθρώπων και γενετήσια εκμετάλλευση γυναικών και παιδιών, παράνομη εμπορία ναρκωτικών, παράνομη εμπορία όπλων, ξέπλυμα χρήματος, διαφθορά, **παραχάραξη μέσων πληρωμής, εγκληματικότητα στον χώρο της πληροφορικής και οργανωμένο έγκλημα...**»*

2.2. Μεταβλητή γεωμετρία

Η απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη.

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στις Συνθήκες, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία ενδέχεται να αποφασίσουν να συμμετάσχουν στην έκδοση της παρούσας πρότασης. Επίσης, διατηρούν αυτή τη δυνατότητα επιλογής μετά την έκδοση της πρότασης.

³⁰ [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 910/2014](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ.

³¹ [Κανονισμός \(ΕΕ\) αριθ. 260/2012](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2012, σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων και επιχειρηματικών κανόνων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009.

³² [Οδηγία \(ΕΕ\) 2016/1148](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Ιουλίου 2016 σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση.

Δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε στις 29 Μαρτίου 2017 την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, δυνάμει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), οι Συνθήκες θα παύσουν να ισχύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης ή, ελλείψει συμφωνίας, δύο έτη μετά τη γνωστοποίηση, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, αποφασίσει να παρατείνει την εν λόγω προθεσμία. Κατά συνέπεια, και με την επιφύλαξη τυχόν διατάξεων της συμφωνίας αποχώρησης, η ως άνω περιγραφή της συμμετοχής του Ηνωμένου Βασιλείου στην παρούσα πρόταση ισχύει μόνο έως ότου το Ηνωμένο Βασίλειο παύσει να είναι κράτος μέλος.

Βάσει του πρωτοκόλλου 22 για τη θέση της Δανίας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση από το Συμβούλιο των μέτρων δυνάμει του τίτλου V της ΣΛΕΕ (με την εξαίρεση της πολιτικής θεωρήσεων εισόδου). Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που ισχύουν επί του παρόντος, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της πρότασης αυτής και δεν δεσμεύεται από αυτήν.

2.3. Επικουρικότητα

Η απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών έχει πολύ σημαντική διασυννοριακή διάσταση τόσο εντός της ΕΕ όσο και πέραν αυτής. Μια τυπική περίπτωση μπορεί να αφορά την αντιγραφή δεδομένων κάρτας («skimming») σε μια χώρα της ΕΕ, τη δημιουργία πλαστής κάρτας με τη χρήση των δεδομένων αυτών και την ανάληψη μετρητών με χρήση της πλαστής κάρτας εκτός της ΕΕ, ώστε να παρακαμφθούν τα υψηλά πρότυπα ασφαλείας. Όλο και περισσότερο, τα εγκλήματα μετακινούνται σε ψηφιακό επίπεδο.

Επομένως, ο στόχος αποτελεσματικής καταπολέμησης τέτοιων εγκλημάτων δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη όταν δρουν μόνα τους και με μη συντονισμένο τρόπο:

- αυτά τα εγκλήματα δημιουργούν καταστάσεις όπου το θύμα, ο δράστης και το αποδεικτικό υλικό μπορούν όλα να υπάγονται σε διαφορετικά νομικά πλαίσια εντός της ΕΕ και πέραν αυτής. Ως εκ τούτου, η αποτελεσματική καταπολέμηση αυτών των εγκληματικών δραστηριοτήτων μπορεί να είναι πολύ χρονοβόρα και δύσκολη για τις μεμονωμένες χώρες, εάν δεν υπάρχουν κοινοί ελάχιστοι κανόνες·
- η ανάγκη ανάληψης δράσης σε επίπεδο ΕΕ αναγνωρίστηκε ήδη μέσω της δημιουργίας της υφιστάμενης νομοθεσίας της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών (η απόφαση-πλαίσιο)·
- η ανάγκη παρέμβασης της ΕΕ αντανάκλαται επίσης στις τρέχουσες πρωτοβουλίες για το συντονισμό των μέτρων των κρατών μελών στον τομέα αυτό σε επίπεδο ΕΕ, όπως η δημιουργία ειδικής ομάδας της Ευρωπόλ σχετικά με θέματα απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής³³ και η προτεραιότητα του κύκλου πολιτικής EMPACT (Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών) σχετικά με την επιχειρησιακή συνεργασία κατά της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών³⁴. Η προστιθέμενη αξία των εν λόγω πρωτοβουλιών ως προς την παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη για την καταπολέμηση αυτών των εγκλημάτων αναγνωρίστηκε επανειλημμένα κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο της προετοιμασίας της παρούσας πρότασης, ιδίως κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων των εμπειρογνομόνων.

³³ Βλέπε [δικτυακό τόπο της Ευρωπόλ](#).

³⁴ Για περισσότερες πληροφορίες [εδώ](#).

Άλλη προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ είναι η διευκόλυνση της συνεργασίας με χώρες εκτός ΕΕ δεδομένου ότι η διεθνής διάσταση της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών συχνά υπερβαίνει τα σύνορα της ΕΕ. Η ύπαρξη κοινών ελάχιστων κανόνων στην ΕΕ μπορεί επίσης να εμπνεύσει αποτελεσματικές νομοθετικές λύσεις σε χώρες εκτός ΕΕ και να διευκολύνει επομένως τη διασυνοριακή συνεργασία σε παγκόσμιο επίπεδο.

2.4. Αναλογικότητα

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 4 της ΣΕΕ, η προτεινόμενη νέα οδηγία περιορίζεται στα αναγκαία και αναλογικά όρια για την εφαρμογή των διεθνών προτύπων και την προσαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας για τα αδικήματα στον τομέα αυτόν στις νέες απειλές. Μέτρα τα οποία συνδέονται με τη χρήση των εργαλείων έρευνας και την ανταλλαγή πληροφοριών περιλαμβάνονται μόνο στο βαθμό που είναι απαραίτητος για την αποτελεσματική λειτουργία του προτεινόμενου πλαισίου ποινικού δικαίου.

Η πρόταση καθορίζει το πεδίο των ποινικών αδικημάτων, για να καλύψει το σύνολο συναφών συμπεριφορών, περιορίζοντάς το ταυτόχρονα σε ό, τι είναι αναγκαίο και αναλογικό.

2.5. Επιλογή του μέσου

Σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, η θέσπιση ελάχιστων κανόνων σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων στον τομέα της σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση, συμπεριλαμβανομένων της παραχάραξης των μέσων πληρωμής και της εγκληματικότητας στον χώρο της πληροφορικής, μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

3.1. Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας ισχύουσας νομοθεσίας

Η Επιτροπή πραγματοποίησε αξιολόγηση³⁵ του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου της ΕΕ μαζί με εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την παρούσα πρόταση (βλέπε το αντίστοιχο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για περισσότερες πληροφορίες).

Η αξιολόγηση εντόπισε τρεις αιτίες προβλημάτων, η καθεμία εκ των οποίων περιλαμβάνει ορισμένες επιμέρους αιτίες:

³⁵

Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση οδηγίας σχετικά με την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής, πλην των μετρητών, SWD(2017)298.

Αιτίες	Επιμέρους αιτίες
1. Ορισμένα εγκλήματα δεν μπορούν να ερευνηθούν και να διωχθούν αποτελεσματικά βάσει του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.	α) Ορισμένα εγκλήματα δεν μπορούν να διωχθούν αποτελεσματικά, διότι τα αδικήματα που διαπράχθηκαν με ορισμένα μέσα πληρωμής (ιδίως άυλα) ποινικοποιούνται διαφορετικά στα κράτη μέλη ή δεν ποινικοποιούνται. β) Οι προπαρασκευαστικές πράξεις της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών δεν μπορούν να διωχθούν αποτελεσματικά, διότι ποινικοποιούνται διαφορετικά στα κράτη μέλη ή δεν ποινικοποιούνται. γ) Οι διασυνοριακές έρευνες μπορούν να παρεμποδιστούν, επειδή τα ίδια αδικήματα τιμωρούνται με διαφορετικά επίπεδα ποινής από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. δ) Οι ελλείψεις στον καθορισμό της δικαιοδοσίας μπορούν να δυσχεράνουν την αποτελεσματική διασυνοριακή έρευνα και δίωξη.
2. Ορισμένα εγκλήματα δεν μπορούν να ερευνηθούν και να διωχθούν αποτελεσματικά λόγω επιχειρησιακών εμποδίων.	α) Το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την παροχή πληροφοριών στο πλαίσιο των αιτημάτων διασυνοριακής συνεργασίας μπορεί να είναι υπερβολικά μεγάλο και να παρεμποδίζει την έρευνα και τη δίωξη. β) Η ανεπαρκής υποβολή αναφορών στις αρχές επιβολής του νόμου λόγω των περιορισμών στη συνεργασία ιδιωτικού και δημοσίου τομέα παρεμποδίζει τις αποτελεσματικές έρευνες και δίωξεις.
3. Οι εγκληματίες εκμεταλλεύονται τα κενά στην πρόληψη προκειμένου να διαπράξουν απάτη.	α) Τα κενά στην ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο της συνεργασίας ιδιωτικού και δημοσίου τομέα παρεμποδίζουν την πρόληψη. β) Οι εγκληματίες εκμεταλλεύονται την έλλειψη ενημέρωσης των θυμάτων.

Οι αιτίες του προβλήματος καταδεικνύουν ότι το προκείμενο θέμα συνιστά κυρίως **ρυθμιστική αποτυχία**, όπου το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο της ΕΕ (η απόφαση-πλαίσιο) έχει καταστεί εν μέρει παρωχημένο κυρίως λόγω των **τεχνολογικών εξελίξεων**. Η αξιολόγηση κατέδειξε ότι αυτό το ρυθμιστικό κενό δεν έχει καλυφθεί επαρκώς από την πλέον πρόσφατη νομοθεσία.

3.2. Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Δραστηριότητες διαβούλευσης

Διενεργήθηκαν τρεις τύποι δραστηριοτήτων διαβούλευσης: ανοικτή δημόσια διαβούλευση, στοχοθετημένη διαβούλευση η οποία διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στοχοθετημένη διαβούλευση η οποία διοργανώθηκε από ανάδοχο:

1. Ανοικτή δημόσια διαβούλευση

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε ανοικτή δημόσια διαβούλευση την 1η Μαρτίου 2017 με στόχο τη συγκέντρωση παρατηρήσεων από το ευρύτερο κοινό όσον αφορά τον ορισμό του προβλήματος, τη συνάφεια και την αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου νομικού πλαισίου στον τομέα της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, καθώς και τις

επιλογές και τις πιθανές επιπτώσεις των επιλογών αυτών για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων θεμάτων. Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε μετά από 12 εβδομάδες, στις 24 Μαΐου 2017.

33 επαγγελματίες του χώρου και 21 άτομα από το ευρύ κοινό απάντησαν στα ερωτηματολόγια της διαβούλευσης. Τέσσερις επαγγελματίες του χώρου παρείχαν πρόσθετες πληροφορίες μέσω γραπτών συνεισφορών. Στους επαγγελματίες του χώρου συγκαταλέγονταν:

- ιδιωτικές εταιρείες (ιδιωτικός τομέας)·
- διεθνείς ή εθνικές δημόσιες αρχές (υπηρεσίες επιβολής του νόμου, δικαστικές αρχές, θεσμικά όργανα και οργανισμοί της ΕΕ)·
- εμπορικές, επιχειρηματικές ή επαγγελματικές ενώσεις (π.χ. εθνικές τραπεζικές ομοσπονδίες)·
- μη κυβερνητικές οργανώσεις, πλατφόρμες ή δίκτυα·
- γραφεία συμβούλων, εταιρείες νομικών, αυτοαπασχολούμενοι σύμβουλοι·

2. Στοχοθετημένη διαβούλευση που διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- ευρείες συνεδριάσεις εμπειρογνομόνων με εκπροσώπους από αστυνομικές και δικαστικές αρχές από όλες τις χώρες της ΕΕ (που επιλέχθηκαν από τα κράτη μέλη) και εμπειρογνώμονες από τον ιδιωτικό τομέα (χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, έμποροι, συστήματα καρτών)·
- διάφορες συνεδριάσεις με εμπειρογνώμονες και ενδιαφερόμενα μέρη από τον πανεπιστημιακό χώρο, τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, τον κλάδο των εικονικών νομισμάτων, καθώς και εκπροσώπους των οργανώσεων καταναλωτών, των ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των ρυθμιστικών αρχών του χρηματοπιστωτικού τομέα.

3. Στοχοθετημένη διαβούλευση που διοργανώθηκε από τον ανάδοχο:

Ο ανάδοχος διοργάνωσε στοχοθετημένες διαβουλεύσεις που συμπεριλάμβαναν διαδικτυακές έρευνες και συνεντεύξεις. Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα παρουσιάστηκαν σε ομάδα εστίασης για επικύρωση, η οποία στη συνέχεια υπέβαλε τις παρατηρήσεις της και επαλήθευσε τα αποτελέσματα της διαβούλευσης.

Συνολικά, συμμετείχαν 125 ενδιαφερόμενα μέρη που προέρχονταν από 25 κράτη μέλη.

Κύρια αποτελέσματα:

- Διάσταση της εγκληματικότητας:
το κόστος ως προς την απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών γινόταν γενικά αντιληπτό ως υψηλό και αναμενόταν να αυξηθεί κατά τα επόμενα έτη. Τα ενδιαφερόμενα μέρη από όλες τις κατηγορίες αντιμετώπισαν δυσκολίες όταν τους ζητήθηκε να προσδιορίσουν ποσοτικά το εγκληματικό φαινόμενο. Οι στατιστικές είναι σπάνιες και δεν υπάρχει πάντα πρόσβαση σ' αυτές. Ωστόσο, ορισμένες στατιστικές παρείχαν στοιχεία με βάση συγκεκριμένες υποθέσεις τα οποία υποδηλώνουν το μέγεθος ορισμένων ειδών απάτης που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών.
- Πλαίσιο ποινικού δικαίου:
τα περισσότερα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούσαν ότι το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο της ΕΕ είναι μόνον εν μέρει σχετικό με τις υφιστάμενες ανάγκες

ασφαλείας, ιδιαίτερα όσον αφορά τον ορισμό των μέσων πληρωμής και των ποινικών αδικημάτων. Ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη επιβεβαίωσαν ότι τα εθνικά νομικά πλαίσια θα πρέπει να τροποποιηθούν.

- **Ποινική δικονομία:**

παρά το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, το τρέχον επίπεδο συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για τις έρευνες και τις διώξεις είχε θεωρηθεί ως εν μέρει μόνο ικανοποιητικό. Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής στη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας αναγνωρίστηκε ευρέως.

- **Υποβολή αναφορών στις αρχές επιβολής του νόμου:**

οι απόψεις σχετικά με την υποβολή αναφορών στις αρχές επιβολής του νόμου διέφεραν: ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη εξέφραζαν ικανοποίηση για το τρέχον επίπεδο υποβολής αναφορών, ενώ άλλες υποστήριζαν ότι θα πρέπει να βελτιωθεί. Οι διαφορετικές κατηγορίες των ενδιαφερόμενων μερών συμφώνησαν ότι οι μελλοντικές επιλογές πολιτικής όσον αφορά την ανάγκη υποβολής αναφορών πρέπει να είναι ισορροπημένες σε σχέση με τις πραγματικές ικανότητες των αρχών επιβολής του νόμου να παρακολουθούν τις υποθέσεις.

- **Συνεργασία ιδιωτικού-δημοσίου τομέα:**

τα ενδιαφερόμενα μέρη εκτίμησαν ότι η συνεργασία μεταξύ των δημόσιων και των ιδιωτικών οντοτήτων ήταν σε γενικές γραμμές επωφελής και συμφώνησαν ότι θα πρέπει να ενθαρρύνεται με στόχο την καλύτερη αντιμετώπιση της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, ιδίως όταν πρόκειται για την πρόληψη.

Η πλειονότητα των ενδιαφερομένων μερών θεωρούσε ότι θα πρέπει να βελτιωθεί η συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την καταπολέμηση της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών. Οι εκπρόσωποι του ιδιωτικού τομέα φαίνονταν να είναι οι περισσότερο δυσαρεστημένοι. Θεωρούν ότι τα κύρια εμπόδια στη συνεργασία περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, περιορισμούς στη δυνατότητα ανταλλαγής πληροφοριών με τις αρχές επιβολής του νόμου και στα σχετικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την ανταλλαγή.

Η συντριπτική πλειονότητα των ενδιαφερομένων μερών συμφώνησε ότι προκειμένου να ερευνηθούν και να διωχθούν οι εγκληματίες, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να μπορούν να ανταλλάσσουν αυθορμήτως με την εθνική αστυνομία ή την αστυνομία άλλης χώρας της ΕΕ ορισμένες από τις πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα του θύματος (π.χ. όνομα, τραπεζικός λογαριασμός, διεύθυνση, κ.λπ.).

Η πλημμελής συνεργασία μεταξύ των ιδιωτικών και δημοσίων αρχών αναφέρθηκε, επίσης, από αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη ως εμπόδιο στην καταπολέμηση της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών.

Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, δημόσιες αρχές, εμπορικές, επιχειρηματικές και επαγγελματικές ενώσεις θεωρούσαν ότι η νομοθεσία, η αναντιστοιχία προτεραιοτήτων και η έλλειψη εμπιστοσύνης, μαζί με πρακτικά και οργανωτικά ζητήματα, αποτελούσαν εμπόδια στην επιτυχή συνεργασία μεταξύ δημόσιων αρχών και ιδιωτικών οντοτήτων όταν οι συμμετέχοντες είναι εγκατεστημένοι σε διαφορετικές χώρες της ΕΕ. Η έλλειψη της δέουσας

τεχνολογίας (π.χ. διαύλου επικοινωνίας) αναφέρθηκε, επίσης, ως εμπόδιο από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές.

- Δικαιώματα των θυμάτων:

τα ενδιαφερόμενα μέρη τόνισαν τη σημασία της προστασίας των θυμάτων απάτης. Ορισμένα μέρη θεώρησαν ότι τα θύματα δεν προστατεύονται επαρκώς παρόλο που οι πρωτοβουλίες οι οποίες λαμβάνονται σε επίπεδο κρατών μελών για την προστασία τους χαίρουν εκτίμησης. Οι ενώσεις θυμάτων έχουν αναπτύξει καλούς μηχανισμούς συνεργασίας με τις αρχές επιβολής του νόμου. Αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη έκριναν αναγκαία την καλύτερη προστασία των θυμάτων κατά της κλοπής ταυτότητας, που, κατά την εκτίμησή τους, πλήττει τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα. Επομένως, τα θύματα θα πρέπει να προστατεύονται ανεξάρτητα από τη νομική τους φύση.

3.3. Εκτίμηση επιπτώσεων

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας³⁶, η Επιτροπή διενέργησε εκτίμηση επιπτώσεων³⁷ προκειμένου να αξιολογήσει την ανάγκη για νομοθετική πρόταση.

Η εκτίμηση επιπτώσεων παρουσιάστηκε και συζητήθηκε στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου (RSB) στις 12 Ιουλίου 2017. Η επιτροπή αναγνώρισε τις προσπάθειες για τον ποσοτικό προσδιορισμό του κόστους και οφέλους. Γνωμοδότησε θετικά³⁸ με σύσταση για περαιτέρω βελτίωση της έκθεσης όσον αφορά τις ακόλουθες πτυχές:

1. η έκθεση δεν επεξηγούσε επαρκώς το πλαίσιο πολιτικής, συμπεριλαμβανόμενης της σχέσης και της συμπληρωματικότητας με τους υφιστάμενους και προβλεπόμενους δικαστικούς και πανευρωπαϊκούς μηχανισμούς συνεργασίας·
2. ο στόχος της πρωτοβουλίας που αφορά την ανάπτυξη φαινόταν υπερτιμημένος.

Η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων αναθεωρήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της επιτροπής κατά τη θετική γνωμοδότησή της

Μετά τη χαρτογράφηση των πιθανών μέτρων πολιτικής για την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων που εντοπίστηκαν στην αξιολόγηση και την ανάλυση ως προς το ποια μέτρα θα παραμείνουν και ποια θα απορριφθούν, τα μέτρα ομαδοποιήθηκαν σε επιλογές πολιτικής. Κάθε επιλογή πολιτικής σχεδιάστηκε για την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων που εντοπίστηκαν. Οι διάφορες επιλογές πολιτικής που εξετάστηκαν ήταν σωρευτικές, δηλαδή το επίπεδο νομοθετικής δράσης της ΕΕ αυξανόταν. Δεδομένου ότι το συγκεκριμένο προς αντιμετώπιση πρόβλημα συνιστά βασικά **ρυθμιστική αποτυχία**, ήταν σημαντικό να οριστεί το πλήρες φάσμα ρυθμιστικών εργαλείων για τον προσδιορισμό της πλέον αναλογικής απόκρισης της ΕΕ.

Οι διαφορετικές επιλογές που εξετάστηκαν ήταν:

³⁶ Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας είναι διαθέσιμες [εδώ](#).

³⁷ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση οδηγίας για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής, πλην των μετρητών, SWD(2017)298.

³⁸ Επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — Γνωμοδότηση με θέμα την εκτίμηση επιπτώσεων — Καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, SEC(2017)390.

- **επιλογή Α:** βελτίωση της εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ και διευκόλυνση της αυτορρύθμισης για τη συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα·
- **επιλογή Β:** θέσπιση νέου νομοθετικού πλαισίου και διευκόλυνση της αυτορρύθμισης για τη συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα·
- **επιλογή Γ:** ίδια με την επιλογή Β, αλλά με διατάξεις για την ενθάρρυνση της υποβολής αναφορών για τη συνεργασία δημόσιου-ιδιωτικού τομέα αντί της αυτορρύθμισης, και νέες διατάξεις για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης·
- **επιλογή Δ:** ίδια με την επιλογή Γ, αλλά με πρόσθετες διατάξεις δικαιοδοσίας για τη συμπλήρωση των κανόνων σχετικά με την ευρωπαϊκή εντολή έρευνας και τη δικαστική εντολή.

Η επιλογή Γ ήταν η προτιμώμενη επιλογή τόσο από άποψη ποιότητας όσο και από άποψη κόστους και οφέλους.

Όσον αφορά τα οφέλη, η προτιμώμενη επιλογή θα άνοιγε τον δρόμο προς περισσότερο αποτελεσματική και αποδοτική δράση των αρχών επιβολής του νόμου κατά της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, μέσω περισσότερο συνεκτικής εφαρμογής των κανόνων σε όλη την ΕΕ, καλύτερης διασυννοριακής συνεργασίας και ισχυρότερης συνεργασίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και ανταλλαγής πληροφοριών. Η πρωτοβουλία θα προωθούσε επίσης την εμπιστοσύνη στην ψηφιακή ενιαία αγορά, μέσω της ενίσχυσης της ασφάλειας.

Όσον αφορά το κόστος, το κόστος εκπόνησης και εφαρμογής νέας πρωτοβουλίας για τα κράτη μέλη εκτιμάται ότι θα ανέλθει περίπου σε 561 000 EUR (εφάπαξ). Το συνεχές κόστος εφαρμογής και εκτέλεσης για τα κράτη μέλη εκτιμάται ότι θα ανέλθει περίπου σε 2 285 140 EUR ανά έτος (συνολικά για όλα τα κράτη μέλη).

Δεδομένου ότι δεν προβλέπονται από την πρόταση υποχρεωτικοί κανόνες για την υποβολή αναφορών, δεν θα πρέπει να υπάρχουν επιπτώσεις σχετικά με το πρόσθετο κόστος για τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ· ούτε οι άλλες διατάξεις που θα συμπεριληφθούν στην πρόταση επηρεάζουν τις ΜΜΕ.

Συνολικά, οι σωρευτικές επιπτώσεις των προτεινόμενων μέτρων στο διοικητικό και χρηματοοικονομικό κόστος αναμένεται να είναι υψηλότερες από τα υφιστάμενα επίπεδα, δεδομένου ότι ο αριθμός των υποθέσεων που θα ερευνηθούν θα επιβαρύνει τους πόρους των αρχών επιβολής του νόμου στον τομέα αυτό, οι οποίοι θα πρέπει να αυξηθούν. Αυτό οφείλεται κυρίως στα εξής:

- ο ευρύτερος ορισμός των μέσων πληρωμής και τα πρόσθετα αδικήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν (προπαρασκευαστικές πράξεις) είναι πιθανόν να αυξήσουν τον αριθμό των υποθέσεων με τις οποίες είναι επιφορτισμένες οι αστυνομικές και δικαστικές αρχές·
- θα απαιτηθούν πρόσθετοι πόροι για την επιτάχυνση της διασυννοριακής συνεργασίας·
- η υποχρέωση των κρατών μελών να συλλέγουν στατιστικά στοιχεία θα δημιουργήσει πρόσθετο διοικητικό φόρτο.

Από την άλλη πλευρά, η θέσπιση σαφούς νομικού πλαισίου για την αντιμετώπιση των παραγόντων που διευκολύνουν την απάτη που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών θα αποτελέσει ευκαιρία για τον εντοπισμό, τη δίωξη και την επιβολή κυρώσεων για δραστηριότητες σχετικά με την απάτη νωρίτερα. Εξάλλου, αν και η ενίσχυση της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ενέχει κόστος από την άποψη των πόρων, το

όφελος από την άποψη της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της δράσης επιβολής του νόμου είναι άμεσο.

3.4. Καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου και απλούστευση

Από ποιοτική άποψη, υπάρχουν δυνατότητες απλούστευσης της παρούσας πρότασης σε λίγους τομείς, π.χ.:

- η περαιτέρω προσέγγιση των εθνικών πλαισίων ποινικού δικαίου (π.χ. μέσω της παροχής κοινών ορισμών και κοινού ελάχιστου επιπέδου κυρώσεων για τις μέγιστες ποινές) θα απλουστεύσει και θα διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών υπηρεσιών επιβολής του νόμου όσον αφορά την έρευνα και δίωξη διασυνοριακών υποθέσεων.
- ειδικότερα, οι σαφέστεροι κανόνες σχετικά με τη δικαιοδοσία, ο ενισχυμένος και ισχυρότερος ρόλος των εθνικών σημείων επαφής και η ανταλλαγή δεδομένων και πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αστυνομικών αρχών και με την Ευρώπη θα μπορούσαν να απλουστεύσουν περαιτέρω τις διαδικασίες και πρακτικές της συνεργασίας.

Οι δυνατότητες απλούστευσης δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν ποσοτικά διότι δεν υπάρχουν δεδομένα (και, σε ορισμένες υποθέσεις, διότι δεν είναι δυνατόν να απομονωθούν οι συνέπειες της απόφασης-πλαισίου).

Συνολικά, το δυναμικό καταλληλότητας του κανονιστικού πλαισίου της παρούσας πρωτοβουλίας είναι πολύ περιορισμένο:

1. πρώτον, η απόφαση-πλαίσιο του 2001 είναι ήδη μια σχετικά απλή νομική πράξη με περιορισμένες δυνατότητες περαιτέρω απλούστευσης.
2. δεύτερον, η παρούσα πρωτοβουλία έχει ως στόχο να αυξήσει την ασφάλεια με την αντιμετώπιση των υφιστάμενων κενών. Αυτό κανονικά θα συνεπαγόταν μεγαλύτερο διοικητικό κόστος για την έρευνα και τη δίωξη εγκλημάτων που δεν καλύπτονται επί του παρόντος, αντί της εξοικονόμησης σημαντικών ποσών που θα απέρρεε από την απλούστευση της διασυνοριακής συνεργασίας.
3. τρίτον, η πρωτοβουλία δεν έχει σκοπό να επιβάλει πρόσθετες νομικές υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Ζητεί από τα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν την υποβολή αναφορών μέσω των κατάλληλων διαύλων (αντί για την επιβολή υποχρεωτικής υποβολής αναφορών), σύμφωνα και με τις λοιπές πράξεις της ΕΕ, όπως η οδηγία 2011/93 σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας (άρθρο 16 παράγραφος 2).

3.5. Θεμελιώδη δικαιώματα

Η πρόταση περιλαμβάνει διατάξεις για την προσαρμογή του νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών στις νέες και αναδυόμενες απειλές και τη ρύθμιση των μορφών απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, οι οποίες δεν καλύπτονται επί του παρόντος.

Ο τελικός στόχος αυτών των μέτρων είναι να προστατεύονται τα δικαιώματα των θυμάτων και των εν δυνάμει θυμάτων. Η θέσπιση σαφούς νομικού πλαισίου ώστε οι αρχές επιβολής του νόμου και οι δικαστικές αρχές να μπορούν να αναλάβουν δράση κατά των εγκληματικών δραστηριοτήτων που επηρεάζουν άμεσα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των θυμάτων, μεταξύ άλλων της ποινικοποίησης των προπαρασκευαστικών πράξεων, ενδέχεται να έχει θετικές επιπτώσεις στην προστασία του δικαιώματος των θυμάτων και εν δυνάμει θυμάτων

στο σεβασμό της ιδιωτικής ζωής και του δικαιώματος στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ταυτόχρονα, όλα τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα πρόταση σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και πρέπει να εφαρμόζονται ανάλογα. Κάθε περιορισμός στην άσκηση των εν λόγω θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών υπόκειται στους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 του Χάρτη, δηλαδή υπόκειται στην αρχή της αναλογικότητας σε σχέση με τους θεμιτούς σκοπούς της πραγματικής επίτευξης στόχων γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζονται από την Ένωση, και προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των άλλων. Οι περιορισμοί πρέπει να προβλέπονται από τον νόμο και να σέβονται το βασικό περιεχόμενο των δικαιωμάτων και ελευθεριών που ορίζονται στον Χάρτη.

Πολλά θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες που κατοχυρώνονται στον Χάρτη ελήφθησαν υπόψη από την άποψη αυτή, μεταξύ άλλων: το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια· ο σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής· η ελευθερία του επαγγέλματος και το δικαίωμα προς εργασία· η επιχειρηματική ελευθερία· το δικαίωμα ιδιοκτησίας· το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου· το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα της υπεράσπισης· οι αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας των ποινικών αδικημάτων και ποινών, καθώς και το δικαίωμα του προσώπου να μη δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για το ίδιο ποινικό αδίκημα.

Ειδικότερα, η παρούσα πρόταση σέβεται την αρχή ότι τα ποινικά αδικήματα και οι ποινές πρέπει να προβλέπονται από τον νόμο και να είναι αναλογικές. Περιορίζει το πεδίο εφαρμογής των αδικημάτων σε ό, τι είναι αναγκαίο ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική δίωξη των πράξεων που συνιστούν ιδιαίτερη απειλή για την ασφάλεια και θεσπίζει ελάχιστους κανόνες σχετικά με το επίπεδο των κυρώσεων, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του αδικήματος.

Η παρούσα πρόταση έχει επίσης ως στόχο να εξασφαλίσει ότι τα δεδομένα υπόπτων για τα αδικήματα που απαριθμούνται στην παρούσα οδηγία θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ισχύουσα εφαρμοστέα νομοθεσία, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση δεν έχει άμεσες δημοσιονομικές επιπτώσεις για την ΕΕ

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

5.1. Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τη εφαρμογή της οδηγίας χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες που παρέχονται από τα κράτη μέλη σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί ώστε να τεθούν σε ισχύ οι αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για τη συμμόρφωση με την οδηγία.

Δύο έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση προς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα πραγματοποιήσει αξιολόγηση των επιπτώσεων της παρούσας οδηγίας έξι έτη μετά την προθεσμία για την εφαρμογή της, ώστε να διασφαλίσει ότι υπάρχει επαρκές χρονικό διάστημα για να αξιολογηθούν οι συνέπειες της πρωτοβουλίας αφότου αυτή έχει πλήρως εφαρμοστεί σε όλα τα κράτη μέλη.

5.2. Επεξηγηματικά έγγραφα

Δεν κρίνονται αναγκαία επεξηγηματικά έγγραφα σχετικά με τη μεταφορά.

6. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

6.1. Σύνοψη της προτεινόμενης δράσης

Η παρούσα πρόταση, η οποία καταργεί την απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ, επικαιροποιεί τις περισσότερες από τις υφιστάμενες διατάξεις της και συνάδει με τα πορίσματα της αξιολόγησης και της εκτίμησης επιπτώσεων (π.χ. όσον αφορά την προτιμώμενη επιλογή).

Ο πίνακας που ακολουθεί δείχνει τον τρόπο με τον οποίο η παρούσα πρόταση αντιστοιχεί με την απόφαση-πλαίσιο και επισημαίνει ποια άρθρα είναι νέα και ποια έχουν επικαιροποιηθεί από την απόφαση πλαίσιο:

	ΟΔΗΓΙΑ		ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ		Παρατηρήσεις		
	Άρθρο	Αιτιολογική σκέψη	Άρθρο	Αιτιολογική σκέψη			
I. Αντικείμενο και ορισμοί	1. Αντικείμενο	1-6	Ουδέν	1-7	Νέο		
	2. Ορισμοί	7-8	1. Ορισμοί	10	Επικαιροποιήθηκε		
II. Αδικήματα	3. Δόλια χρήση των μέσων πληρωμής	9	2. Αδικήματα που σχετίζονται με τα μέσα πληρωμής	8-10			
	4. Προπαρασκευαστικά αδικήματα της δόλιας χρήσης των μέσων πληρωμής		3. Αδικήματα που σχετίζονται με τους υπολογιστές				
	5. Αδικήματα που αφορούν συστήματα πληροφοριών					4. Αδικήματα που σχετίζονται με ειδικά προσαρμοσμένους μηχανισμούς	
	6. Εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την τέλεση αδικημάτων						5. Συμμετοχή, ενθάρρυνση και απόπειρα
	7. Ηθική αυτουργία, υποβοήθηση και συνέργεια και απόπειρα						
	8. Ποινές εις βάρος φυσικών προσώπων	10-11	6. Ποινές	9			
	9. Ευθύνη νομικών προσώπων	Ουδέν	7. Ευθύνη νομικών προσώπων	Ουδέν			
	10. Κυρώσεις για τα νομικά πρόσωπα		8. Κυρώσεις για τα νομικά πρόσωπα				
III. Δικαιοδοσία και έρευνα	11. Δικαιοδοσία	12-14	9. Δικαιοδοσία· 10. Έκδοση και άσκηση δίωξης	11			
	12. Αποτελεσματικές έρευνες	15	Ουδέν	Ουδέν	Νέα		
IV. Ανταλλαγή πληροφοριών και αναφορά του εγκλήματος	13. Ανταλλαγή πληροφοριών	16-18	11. Συνεργασία μεταξύ κρατών μελών· 12. Ανταλλαγή πληροφοριών	11	Επικαιροποιήθηκε		
	14. Αναφορά του εγκλήματος	19	Ουδέν	Ουδέν	Νέο		
V. Βοήθεια και στήριξη στα θύματα και πρόληψη	15. Βοήθεια και στήριξη στα θύματα	20-22	Ουδέν				
	16. Πρόληψη	23	Ουδέν				
VI. Τελικές διατάξεις	17. Παρακολούθηση και στατιστικές	24	Ουδέν				
	18. Αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου	25	Ουδέν		Επικαιροποιήθηκε		
	19. Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο	Ουδέν	14. Εφαρμογή (14 παράγραφος 1)				
	20. Αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων		14. Εφαρμογή (14 παράγραφος 2)				
	21. Έναρξη ισχύος		15. Έναρξη ισχύος				

	Ουδέν	26-29	13. Εδαφική εφαρμογή		Διαγράφηκε
--	-------	-------	----------------------	--	------------

Συγκεκριμένα, η παρούσα πρόταση:

- ορίζει τα μέσα πληρωμής με πιο συμπεριληπτικό και αυστηρό τρόπο ο οποίος περιλαμβάνει, επίσης, τα άυλα μέσα πληρωμής, καθώς και τα ψηφιακά μέσα συναλλαγής·
- καθιστά αυτοτελές αδίκημα, εκτός από τη χρήση αυτών των μέσων, την κατοχή, πώληση, προμήθεια προς χρήση, εισαγωγή, διανομή ή με άλλο τρόπο διάθεση κλεμμένου ή άλλως παρανόμως ιδιοποιημένου, πλαστού ή παραποιημένου μέσου πληρωμής·
- επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής των αδικημάτων που αφορούν τα συστήματα πληροφοριών ώστε να περιλαμβάνουν όλες τις συναλλαγές πληρωμών, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών μέσω ψηφιακών μέσων συναλλαγής·
- εισάγει κανόνες σχετικά με το επίπεδο των ποινών, ιδίως με τον καθορισμό ελάχιστου επιπέδου για τις μέγιστες ποινές·
- περιλαμβάνει επιβαρυντικές περιστάσεις για αδικήματα:
- σε περιπτώσεις όπου οι εγκληματικές πράξεις τελούνται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, κατά την έννοια της απόφασης-πλαισίου 2008/841/ΔΕΥ, ανεξαρτήτως της κύρωσης που ορίζεται σε αυτή·
- σε περιπτώσεις όπου η εγκληματική πράξη προκαλεί σημαντική συνολική ζημία ή παρέχει σημαντικό οικονομικό όφελος στους δράστες. Αυτό αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των περιπτώσεων ζημίας μεγάλου όγκου αλλά χαμηλού ατομικού αντικτύπου, ιδίως όσον αφορά την απάτη χωρίς τη φυσική παρουσία κάρτας (card-not-present)·
- διευκρινίζει το πεδίο εφαρμογής της δικαιοδοσίας όσον αφορά τα αδικήματα που αναφέρονται στην πρόταση, διασφαλίζοντας ότι τα κράτη μέλη έχουν δικαιοδοσία σε υποθέσεις όπου το αδίκημα έχει διαπραχθεί μέσω συστήματος πληροφοριών που είναι εγκατεστημένο στο έδαφος του κράτους μέλους, ενώ ο δράστης μπορεί να βρίσκεται έξω από αυτό, ή εάν ο δράστης βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους, αλλά το σύστημα πληροφοριών μπορεί να είναι εγκατεστημένο έξω από αυτό·
- διευκρινίζει το πεδίο εφαρμογής της δικαιοδοσίας όσον αφορά τις επιπτώσεις του αδικήματος, διασφαλίζοντας ότι τα κράτη μέλη είναι σε θέση να ασκήσουν τη δικαιοδοσία τους, εάν το αδίκημα προκαλεί ζημία στο έδαφός τους, συμπεριλαμβανομένης της ζημίας που προέκυψε από την κλοπή της ταυτότητας προσώπου·
- θεσπίζει μέτρα για τη βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις σε όλη την Ένωση με την ενίσχυση της υφιστάμενης δομής και της χρήσης των επιχειρησιακών σημείων επαφής.
- βελτιώνει τις προϋποθέσεις για την αναφορά του εγκλήματος από τα θύματα και τις ιδιωτικές οντότητες·
- αντιμετωπίζει την ανάγκη παροχής στατιστικών στοιχείων σχετικά με την απάτη και την πλαστογραφία των μέσων πληρωμής πλην των μετρητών, καθιστώντας υποχρεωτική για τα κράτη μέλη τη διασφάλιση κατάλληλου συστήματος για την καταγραφή, την παραγωγή και την παροχή στατιστικών στοιχείων για τα αδικήματα που αναφέρονται στην προτεινόμενη οδηγία·

- προβλέπει την πρόσβαση των θυμάτων σε πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους και σχετικά με τη διαθέσιμη βοήθεια και στήριξη, ανεξάρτητα από το εάν η χώρα διαμονής τους είναι διαφορετική από εκείνη του δράστη της απάτης ή από τον τόπο όπου πραγματοποιούνται οι ποινικές έρευνες.

6.2. Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης

Άρθρο 1: Αντικείμενο -το παρόν άρθρο καθορίζει το πεδίο εφαρμογής και τον σκοπό της πρότασης.

Άρθρο 2: Ορισμοί- το παρόν άρθρο καθορίζει τους ορισμούς που εφαρμόζονται στο σύνολο της πράξης. Το άρθρο 2 περιλαμβάνει τον ίδιο ορισμό για τα εικονικά νομίσματα με εκείνον που περιλαμβάνεται στην πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και για την τροποποίηση της οδηγίας 2009/101/ΕΚ³⁹. Εάν ο ορισμός αυτός μεταβληθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έκδοσης της ανωτέρω πρότασης, ο ορισμός των εικονικών νομισμάτων στο παρόν άρθρο θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί ανάλογα.

Άρθρο 3: Δόλια χρήση των μέσων πληρωμής- το παρόν άρθρο απαριθμεί τα αδικήματα που αφορούν την εγκληματική συμπεριφορά που άμεσα και απευθείας συνιστά απάτη, δηλαδή τη δόλια χρήση των μέσων πληρωμής, συμπεριλαμβανομένων τόσο των κλεμμένων όσο και των πλαστών μέσων. Τα αδικήματα αφορούν όλα τα μέσα πληρωμής, υλικά και άυλα, επομένως καλύπτουν, επίσης, την απάτη που διαπράττεται μέσω της χρήσης κλεμμένων ή παραποιημένων διαπιστευτηρίων πληρωμών ή άλλων αρχείων που διευκολύνουν ή χρησιμοποιούνται προκειμένου να κινηθεί εντολή πληρωμής ή άλλη νομισματική μεταφορά, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών εικονικού νομίσματος.

Άρθρο 4: Προπαρασκευαστικά αδικήματα της δόλιας χρήσης των μέσων πληρωμής- το παρόν άρθρο καθορίζει αδικήματα σχετικά με εγκληματική συμπεριφορά, τα οποία ενώ δεν συνιστούν άμεσα απάτη που στην πράξη οδηγεί σε απώλεια αγαθού, τελούνται στο πλαίσιο προετοιμασίας της απάτης. Σε αυτά τα αδικήματα περιλαμβάνονται η κλοπή ή πλαστογραφία μέσου πληρωμής και διάφορες πράξεις που αφορούν τη διακίνηση των εν λόγω κλεμμένων ή πλαστών μέσων. Περιλαμβάνονται η κατοχή, διανομή ή η διάθεσή τους για να χρησιμοποιούνται δολίως, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες ο δράστης γνωρίζει τη δυνατότητα δόλιας χρήσης (*dolus eventualis*) (ενδεχόμενος δόλος). Όπως και το άρθρο 3, το παρόν άρθρο καλύπτει όλα τα αδικήματα που σχετίζονται με μέσα πληρωμής, υλικά ή άυλα, και, ως εκ τούτου, εφαρμόζεται επίσης σε συμπεριφορές όπως το εμπόριο κλεμμένων διαπιστευτηρίων («carding») και το ηλεκτρονικό ψάρεμα («phishing»)⁴⁰.

Άρθρο 5: Αδικήματα που αφορούν τα συστήματα πληρωμών- το παρόν άρθρο καθορίζει τα αδικήματα που αφορούν τα συστήματα πληροφοριών, τα οποία θα ποινικοποιηθούν από τα κράτη μέλη. Ο κατάλογος περιλαμβάνει στοιχεία που διακρίνουν τα αδικήματα αυτά από την

³⁹ [COM\(2016\) 450 final](#).

⁴⁰ Το ηλεκτρονικό ψάρεμα είναι μια μέθοδος που χρησιμοποιείται από τους απατεώνες ώστε να έχουν πρόσβαση σε πολύτιμα προσωπικά στοιχεία, όπως τα ονόματα χρηστών και οι κωδικοί πρόσβασης. Το πλέον σύνηθες είναι ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που φαίνεται να προέρχεται από πολύ γνωστή και αξιόπιστη εταιρεία και αποστέλλεται σε μεγάλο κατάλογο ηλεκτρονικών διευθύνσεων. Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μπορεί να οδηγήσει τον παραλήπτη σε μια παραπλανητική ιστοσελίδα, όπου θα του/της ζητηθούν πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα.

παράνομη παρεμβολή σε σύστημα ή την παράνομη παρεμβολή σε δεδομένα στο πλαίσιο της οδηγίας 2013/40/ΕΕ, όπως η μεταφορά νομισματικής αξίας για την αποκόμιση παράνομου περιουσιακού οφέλους. Η παρούσα διάταξη έχει συμπεριληφθεί με σκοπό την ποινικοποίηση συμπεριφοράς, όπως η παραβίαση («hacking») του υπολογιστή ή μηχανισμού του θύματος για τον αναπροσανατολισμό της κίνησής του σε πλαστό διαδικτυακό τραπεζικό ιστοχώρο, που οδηγεί με αυτόν τον τρόπο το θύμα να πραγματοποιήσει πληρωμή σε τραπεζικό λογαριασμό που ελέγχεται από τον δράστη (ή παρένθετα πρόσωπα για μεταφορά χρημάτων)⁴¹. Καλύπτει επίσης άλλες μορφές εγκληματικής συμπεριφοράς, όπως η δόλια εκτροπή σε ψευδεπίγραφους ιστοτόπους («pharming»)⁴², οι οποίες εκμεταλλεύονται συστήματα πληροφοριών για την αποκόμιση παρανόμου περιουσιακού οφέλους για τον δράστη ή άλλο πρόσωπο.

Άρθρο 6: Εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την τέλεση αδικημάτων- το παρόν άρθρο καθορίζει τα αδικήματα σχετικά με τα εργαλεία τα οποία χρησιμοποιούνται για την τέλεση των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 4 στοιχεία α) και β) και στο άρθρο 5, που θα ποινικοποιηθούν από τα κράτη μέλη. Έχει ως στόχο την ποινικοποίηση της εκ προθέσεως παραγωγής, πώλησης, προμήθειας για χρήση, εισαγωγής, διανομής ή με κάθε άλλον τρόπο διάθεσης, για παράδειγμα, μηχανισμών αντιγραφής που χρησιμοποιούνται για την κλοπή διαπιστευτηρίων κάρτας, καθώς και κακόβουλου λογισμικού και πλαστών ιστοτόπων που χρησιμοποιούνται για «ηλεκτρονικό ψάρεμα». Το άρθρο αυτό βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στο άρθρο 4 της απόφασης- πλαισίου 2001/413/ΔΕΥ και στο άρθρο 3 στοιχείο δ) σημείο i) της οδηγίας 2014/62/ΕΕ σχετικά με την προστασία του ευρώ και άλλων νομισμάτων από την παραχάραξη και την κιβδηλεία μέσω του ποινικού δικαίου.

Άρθρο 7: Ηθική αυτουργία, υποβοήθηση και συνέργεια και απόπειρα- το παρόν άρθρο αφορά τη συμπεριφορά που σχετίζεται με όλα τα αδικήματα τα οποία αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6 και απαιτεί από τα κράτη μέλη να ποινικοποιήσουν όλες τις μορφές προετοιμασίας και συμμετοχής. Η ποινική ευθύνη για απόπειρα περιλαμβάνεται στα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6.

Άρθρο 8: Ποινές εις βάρος φυσικών προσώπων — για την αποτελεσματική καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας των μέσων πληρωμής πλην των μετρητών, οι κυρώσεις πρέπει να είναι αποτρεπτικές σε όλα τα κράτη μέλη. Σύμφωνα με άλλες πράξεις της ΕΕ για την προσέγγιση του επιπέδου των ποινικών κυρώσεων, το παρόν άρθρο ορίζει ότι η μέγιστη ποινή βάσει του εθνικού δικαίου θα πρέπει να είναι τουλάχιστον τρία έτη φυλάκισης εκτός από την περίπτωση των αδικημάτων του άρθρου 6, για τα οποία η μέγιστη κύρωση θα πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο έτη. Προβλέπει αυστηρότερες ποινές για αδικήματα με επιβαρυντικές περιστάσεις, ήτοι μέγιστη ποινή τουλάχιστον πέντε ετών, όταν το έγκλημα τελείται από εγκληματική οργάνωση, όπως ορίζεται στην απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος⁴³, ή όταν το έγκλημα τελείται σε ευρεία κλίμακα και επομένως προκαλεί

⁴¹ Ο όρος «ενεργώντας ως παρένθετο πρόσωπο για μεταφορά χρημάτων» υποδεικνύει πρόσωπο που μεταφέρει προϊόντα του εγκλήματος μεταξύ διαφορετικών χωρών. Τα παρένθετα πρόσωπα για μεταφορά χρημάτων λαμβάνουν τα προϊόντα του εγκλήματος στον λογαριασμό τους· έπειτα τους ζητείται να αποσύρουν και να μεταφέρουν τα χρήματα σε διαφορετικό λογαριασμό, συχνά υπεράκτιο, παρακρατώντας κάποιο ποσό των χρημάτων για τα ίδια (ActionFraudUK, 2017). Κάποιες φορές γνωρίζουν ότι τα χρηματικά ποσά αποτελούν προϊόντα εγκλήματος· άλλες φορές εξαπατώνται ώστε να πιστέψουν ότι τα χρηματικά ποσά είναι νόμιμα.

⁴² Το pharming αποτελεί πρακτική παραπλάνησης κατά την οποία εγκαθίσταται κακόβουλος κώδικας σε προσωπικό υπολογιστή ή εξυπηρετητή, ο οποίος οδηγεί τους χρήστες σε δόλιους ιστοτόπους εν αγνοία ή χωρίς τη συναίνεσή τους.

⁴³ [EE L 300 της 11.11.2008, σ. 42.](#)

εκτεταμένη ή σημαντική ζημία, ιδίως, μεταξύ άλλων, σε περιπτώσεις με χαμηλό ατομικό αντίκτυπο αλλά με υψηλό όγκο συνολικής ζημίας ή όταν ένα έγκλημα αποφέρει συνολικό όφελος τουλάχιστον 20 000 EUR για τον δράστη.

Τα αδικήματα που απαριθμούνται στα άρθρα 2 έως 5 της απόφασης-πλαισίου 2001/413/ΔΕΥ φαίνονται να τιμωρούνται με συγκεκριμένες ποινές στα περισσότερα κράτη μέλη για τα οποία υπήρχαν διαθέσιμες πληροφορίες. Ωστόσο, σε γενικές γραμμές, δεν υπάρχει προσέγγιση: παρόλο που όλα τα κράτη μέλη έχουν στερητικές της ελευθερίας ποινές (τουλάχιστον σε σοβαρές περιπτώσεις), το επίπεδο των ποινών για την ίδια συμπεριφορά ποικίλλει σημαντικά. Επομένως, το αποτρεπτικό αποτέλεσμα είναι χαμηλότερο σε κάποια κράτη μέλη από ό, τι σε άλλα.

Οι διαφορές όσον αφορά το επίπεδο των ποινών δύνανται επίσης να εμποδίσουν τη δικαστική συνεργασία. Εάν ένα κράτος μέλος προβλέπει χαμηλές ελάχιστες κυρώσεις στον ποινικό του κώδικα, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα οι αρχές επιβολής του νόμου και οι δικαστικές αρχές να δίνουν χαμηλή προτεραιότητα στην έρευνα και τη δίωξη της απάτης χωρίς τη φυσική παρουσία κάρτας. Αυτό μπορεί, με τη σειρά του, να εμποδίσει τη διασυνοριακή συνεργασία όταν άλλο κράτος μέλος ζητά συνδρομή, όσον αφορά την έγκαιρη επεξεργασία της αίτησης. Εκείνοι που επωφελούνται περισσότερο από τέτοιου είδους διαφορές όσον αφορά τα επίπεδα κυρώσεων είναι πιθανότατα οι δράστες των πλέον σοβαρών αδικημάτων, δηλαδή οι ομάδες διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος με επιχειρησιακές βάσεις σε περισσότερα κράτη μέλη.

Άρθρα 9 και 10: Ευθύνη των νομικών προσώπων και κυρώσεις εις βάρος τους — τα εν λόγω άρθρα εφαρμόζονται σε όλα τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7. Απαιτούν από τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν την ευθύνη των νομικών προσώπων, χωρίς να αποκλείεται η ευθύνη των φυσικών προσώπων, και να εφαρμόζουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις στα νομικά πρόσωπα. Το άρθρο 10 απαριθμεί παραδείγματα κυρώσεων.

Άρθρο 11: Δικαιοδοσία—το παρόν άρθρο, που βασίζεται στις αρχές της εδαφικότητας και της προσωπικότητας, απαριθμεί τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη πρέπει να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7.

Έχει στοιχεία που αντλούνται από το άρθρο 12 της οδηγία 2013/40/ΕΕ για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών. Σε υποθέσεις απάτης και πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών οι οποίες τελούνται μέσω διαδικτύου, το έγκλημα ενδέχεται να εκτείνεται σε περισσότερες δικαιοδοσίες: συχνά διαπράττεται με τη χρήση συστημάτων πληροφοριών εκτός του εδάφους στο οποίο βρίσκεται ο δράστης και έχει συνέπειες σε άλλη χώρα όπου ενδέχεται να βρίσκονται επίσης τα αποδεικτικά στοιχεία. Συνεπώς, το άρθρο 11 έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι η εδαφική δικαιοδοσία καλύπτει περιπτώσεις όπου ο δράστης και το σύστημα πληροφοριών που χρησιμοποιείται από αυτόν για την διάπραξη του εγκλήματος βρίσκονται σε διαφορετικά εδάφη.

Το παρόν άρθρο περιλαμβάνει ένα νέο στοιχείο, το οποίο αντιμετωπίζει την ανάγκη θεμελίωσης της δικαιοδοσίας εάν η ζημία προκλήθηκε σε δικαιοδοσία άλλη από εκείνη στην οποία έλαβε χώρα η συμπεριφορά, συμπεριλαμβανομένης της ζημίας που απορρέει από την κλοπή ταυτότητας προσώπου. Σκοπός είναι να καλυφθούν περιπτώσεις που δεν διέπονται από την οδηγία 2013/40/ΕΕ για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και οι οποίες είναι κοινές στα εγκλήματα απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών. Πρόκειται, μεταξύ άλλων, για υποθέσεις στις οποίες κανένα από τα αδικήματα που συνδέονται με το έγκλημα (π.χ. κλοπή διαπιστευτηρίων κάρτας, κλωνοποίηση κάρτας, παράνομη ανάληψη από ΑΤΜ) δεν διαπράχθηκε στο κράτος μέλος όπου επέρχεται η ζημία (π.χ., όπου το θύμα έχει τον τραπεζικό λογαριασμό από τον οποίο έχουν κλαπεί χρήματα). Στις περιπτώσεις αυτές το θύμα είναι πιθανότερο να υποβάλει αναφορά για το συμβάν στις αρχές του κράτους μέλους

στο οποίο ανιχνεύθηκε η οικονομική ζημία. Το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να είναι σε θέση να ασκήσει τη δικαιοδοσία του για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική έρευνα και δίωξη, και να αποτελέσει την αφετηρία για έρευνες που ενδέχεται να αφορούν περισσότερα του ενός κράτη μέλη και χώρες εκτός της ΕΕ.

Άρθρο 12: Αποτελεσματικές έρευνες- το παρόν άρθρο έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι τα εργαλεία έρευνας που προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο για το οργανωμένο έγκλημα ή για άλλες περιπτώσεις σοβαρής εγκληματικότητας μπορούν, επίσης, να χρησιμοποιηθούν σε περιπτώσεις απάτης και πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, τουλάχιστον στις σοβαρές υποθέσεις. Επίσης, το παρόν άρθρο έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι, μετά από νόμιμη δικαστική εντολή, οι πληροφορίες παρέχονται στις αρχές χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Άρθρο 13: Ανταλλαγή πληροφοριών- το παρόν άρθρο έχει ως στόχο να ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη χρήση των επιχειρησιακών εθνικών σημείων επαφής.

Άρθρο 14: Αναφορά του εγκλήματος- το παρόν άρθρο έχει ως στόχο την αντιμετώπιση της ανάγκης που εντοπίζεται στην εκτίμηση επιπτώσεων για αύξηση και διευκόλυνση της υποβολής αναφορών. Επιδιώκει να εξασφαλίσει τους διαθέσιμους κατάλληλους διαύλους ώστε τα θύματα και οι ιδιωτικές οντότητες να υποβάλλουν αναφορές για τα εγκλήματα, και να ενθαρρύνει την αναφορά χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση σύμφωνα με παρόμοια διάταξη δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 2 της οδηγίας 2011/93/ΕΕ σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας. Παραδείγματα δράσεων που πρέπει να αναληφθούν παρέχονται στην αιτιολογική σκέψη 19.

Άρθρο 15: Βοήθεια και στήριξη στα θύματα — το παρόν άρθρο απαιτεί από τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι στα θύματα της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών προσφέρονται πληροφορίες και διαύλοι για την υποβολή αναφοράς για το έγκλημα, καθώς και συμβουλές για τον τρόπο προστασίας τους από τις αρνητικές συνέπειες της απάτης και της δυσφήμισης που απορρέει από αυτήν.

Το παρόν άρθρο καλύπτει τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα, τα οποία πλήττονται εξίσου από τις συνέπειες των αδικημάτων που καλύπτονται από την πρόταση. Καθιερώνει επίσης διατάξεις για την επέκταση στα νομικά πρόσωπα ορισμένων ειδικών δικαιωμάτων που θεσπίζονται για τα φυσικά πρόσωπα δυνάμει της οδηγίας 2012/29/ΕΕ.

Άρθρο 16: Πρόληψη- το παρόν άρθρο αντιμετωπίζει την ανάγκη αύξησης της ευαισθητοποίησης και συνεπώς μείωσης του κινδύνου να πέσει κάποιος θύμα απάτης μέσω εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, καθώς και ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η εκτίμηση επιπτώσεων εντόπισε τα κενά στην πρόληψη ως αιτία του προβλήματος της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών. Το παρόν άρθρο ακολουθεί παρόμοια προσέγγιση με το άρθρο 23 (Πρόληψη) της οδηγίας 2011/93/ΕΕ για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας.

Άρθρο 17: Παρακολούθηση και στατιστικές- το παρόν άρθρο αντιμετωπίζει την ανάγκη παροχής στατιστικών στοιχείων σχετικά με την απάτη και την πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, καθιστώντας υποχρεωτική για τα κράτη μέλη τη διασφάλιση κατάλληλου συστήματος για την καταγραφή, την παραγωγή και την παροχή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τα αδικήματα που αναφέρονται στην προτεινόμενη οδηγία, καθώς και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων τους (που καλύπτει όλα τα δικαστικά στάδια) για την καταπολέμηση της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών. Ακολουθεί παρόμοια προσέγγιση με το άρθρο 14

(Παρακολούθηση και στατιστικές) της οδηγίας 2013/40/ΕΕ για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών, και το άρθρο 44 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (τέταρτη οδηγία κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες). Αποσκοπεί επίσης να συμβάλει στην αντιμετώπιση της τρέχουσας περιορισμένης διαθεσιμότητας των δεδομένων για την απάτη, που θα μπορούσαν να βοηθήσουν την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εθνικών συστημάτων στο πλαίσιο της καταπολέμησης της απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών.

Άρθρο 18: Αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/413/ΔΕΥ- το παρόν άρθρο αντικαθιστά τις υφιστάμενες διατάξεις στον τομέα της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών για τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην παρούσα οδηγία.

Άρθρα 19, 20 και 21- τα παρόντα άρθρα περιλαμβάνουν περαιτέρω διατάξεις σχετικά με τη μεταφορά από τα κράτη μέλη, την αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή και την έναρξη ισχύος της οδηγίας.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιου 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 83 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασεως του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η απάτη και η πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών συνιστούν απειλή για την ασφάλεια, καθώς αντιπροσωπεύουν πηγή εισοδήματος για το οργανωμένο έγκλημα και συνεπώς επιτρέπουν την ανάπτυξη άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως η τρομοκρατία, η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και η εμπορία ανθρώπων.
- (2) Η απάτη και η πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών αποτελούν επίσης εμπόδιο στην ψηφιακή ενιαία αγορά, διότι διαβρώνουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και προκαλούν άμεσες οικονομικές ζημιές.
- (3) Η απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁴⁴ πρέπει να επικαιροποιηθεί και να συμπληρωθεί με νέες διατάξεις σχετικές με αδικήματα, ποινές και τη διασυνοριακή συνεργασία.
- (4) Τα σημαντικά κενά και οι διαφορές στους νόμους των κρατών μελών στον τομέα της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών μπορούν να παρεμποδίσουν την καταπολέμηση της εγκληματικότητας αυτού του είδους, καθώς και άλλων σοβαρών και οργανωμένων εγκλημάτων που συνδέονται με αυτήν και διευκολύνονται από αυτήν, και μπορούν να περιπλέξουν την αποτελεσματική αστυνομική και δικαστική συνεργασία στον τομέα αυτό.
- (5) Η απάτη και η πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών έχουν σημαντική διασυνοριακή διάσταση που τονίζεται λόγω της αυξανόμενης

⁴⁴

Απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών (ΕΕ L 149 της 2.6.2001, σ. 1).

ψηφιακής συνιστώσας, γεγονός που υπογραμμίζει την ανάγκη ανάληψης περαιτέρω δράσης για την προσέγγιση της ποινικής νομοθεσίας στον τομέα αυτό.

- (6) Τα πρόσφατα έτη δεν επέφεραν μόνο αλματώδη αύξηση στην ψηφιακή οικονομία, αλλά και τη διάδοση της καινοτομίας σε πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανόμενων των τεχνολογιών πληρωμής. Οι νέες τεχνολογίες πληρωμής συνεπάγονται τη χρήση νέων ειδών μέσων πληρωμής, τα οποία, ενώ δημιουργούν νέες ευκαιρίες για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις, αυξάνουν επίσης τις ευκαιρίες για απάτη. Επομένως, το νομικό πλαίσιο πρέπει να παραμένει συναφές και επικαιροποιημένο στο πλαίσιο αυτών των τεχνολογικών εξελίξεων.
- (7) Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί ορισμοί στον τομέα αυτό ώστε να διασφαλιστεί συνεκτική προσέγγιση για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας από τα κράτη μέλη. Οι ορισμοί πρέπει να καλύπτουν νέους τύπους μέσων πληρωμής, όπως το ηλεκτρονικό χρήμα και τα εικονικά νομίσματα.
- (8) Η παροχή προστασίας του ποινικού δικαίου πρωτίστως στα μέσα πληρωμής τα οποία είναι εφοδιασμένα με ειδική μορφή προστασίας κατά της απομίμησης ή της δόλιας χρήσης έχει ως στόχο να ενθαρρύνονται οι φορείς εκμετάλλευσης να παρέχουν αυτές τις ειδικές μορφές προστασίας στα μέσα πληρωμής που εκδίδουν και, ως εκ τούτου, να προσθέτουν ένα στοιχείο πρόληψης στο μέσο πληρωμής.
- (9) Τα αποτελεσματικά και αποδοτικά μέτρα του ποινικού δικαίου είναι ουσιώδη για την προστασία κατά της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών. Ειδικότερα, απαιτείται κοινή προσέγγιση ποινικού δικαίου όσον αφορά τα συστατικά στοιχεία της εγκληματικής συμπεριφοράς που συμβάλλει στην πραγματική δόλια χρήση των μέσων πληρωμής ή προετοιμάζει το έδαφος για αυτή. Συμπεριφορά όπως η συλλογή και κατοχή μέσων πληρωμής με σκοπό διάπραξης απάτης, μέσω, π.χ. ηλεκτρονικού «ψαρέματος» ή αντιγραφής δεδομένων κάρτας, και η διανομή τους π.χ. μέσω της πώλησης πληροφοριών πιστωτικής κάρτας στο Διαδίκτυο, θα πρέπει επομένως να συνιστά αυτοτελές ποινικό αδίκημα χωρίς να συνδέεται άμεσα με τη δόλια χρήση των μέσων πληρωμής στην πράξη. Συνεπώς, αυτή η εγκληματική συμπεριφορά θα πρέπει να καλύπτει επίσης περιστάσεις, όπου η κατοχή, προμήθεια ή διανομή δεν οδηγεί κατ' ανάγκη σε δόλια χρήση τέτοιων μέσων πληρωμής, υπό την προϋπόθεση ότι ο δράστης έχει επίγνωση μιας τέτοιας δυνατότητας (ενδεχόμενος δόλος). Η παρούσα οδηγία δεν τιμωρεί τη νόμιμη χρήση ενός μέσου πληρωμής, μεταξύ άλλων και σε σχέση με την παροχή καινοτόμων υπηρεσιών πληρωμών, όπως οι υπηρεσίες που αναπτύσσονται από κοινού από εταιρείες χρηματοπιστωτικής τεχνολογίας («fintech»).
- (10) Οι κυρώσεις και οι ποινές για την απάτη και την πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών θα πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές σε όλη την Ένωση.
- (11) Είναι σκόπιμο να προβλεφθούν πιο αυστηρές ποινές όταν το έγκλημα έχει διαπραχθεί από εγκληματική οργάνωση, όπως ορίζεται στην απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου⁴⁵, ή όταν ένα έγκλημα διεξάγεται σε μεγάλη κλίμακα, γεγονός που συνεπάγεται εκτεταμένες ή σοβαρές ζημιές στα θύματα ή συνολικό όφελος για τον δράστη ύψους τουλάχιστον 20 000 EUR.

⁴⁵

Απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008, σ. 42).

- (12) Οι κανόνες δικαιοδοσίας θα πρέπει να διασφαλίζουν την αποτελεσματική δίωξη των αδικημάτων που θεσπίζονται στην παρούσα οδηγία. Σε γενικές γραμμές, τα αδικήματα αντιμετωπίζονται καλύτερα από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης της χώρας στην οποία διαπράττονται. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους όσον αφορά τα αδικήματα που διαπράττονται στο έδαφός τους, τα αδικήματα που διαπράττονται από υπηκόους τους και τα αδικήματα που προκαλούν ζημία στο έδαφός τους.
- (13) Τα συστήματα πληροφοριών θέτουν υπό αμφισβήτηση την παραδοσιακή έννοια της εδαφικότητας, διότι εξ ορισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν και να ελεγχθούν εξ αποστάσεως από οπουδήποτε. Όπου τα κράτη μέλη θεμελιώνουν δικαιοδοσία για τα αδικήματα που διαπράττονται εντός του εδάφους τους, είναι σκόπιμο να αξιολογηθεί το πεδίο εφαρμογής της δικαιοδοσίας τους και όσον αφορά τα αδικήματα που διαπράττονται με τη χρήση συστημάτων πληροφοριών. Η δικαιοδοσία στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να καλύπτει τις καταστάσεις όπου το σύστημα πληροφοριών βρίσκεται εντός του εδάφους του κράτους μέλους, παρόλο που ο δράστης μπορεί να βρίσκεται εκτός αυτού, καθώς και τις καταστάσεις όπου ο δράστης βρίσκεται εντός του εδάφους του κράτους μέλους παρόλο που το σύστημα πληροφοριών μπορεί να βρίσκεται εκτός αυτού.
- (14) Πρέπει να αντιμετωπιστεί η πολυπλοκότητα του καθορισμού της δικαιοδοσίας όσον αφορά τις επιπτώσεις του αδικήματος σε δικαιοδοσία διαφορετική από εκείνη στην οποία έλαβε πράγματι χώρα η πράξη. Επομένως, η δικαιοδοσία θα πρέπει να θεμελιώνεται ανεξαρτήτως της ιθαγένειας και της φυσικής παρουσίας του δράστη, αλλά λαμβανομένης υπόψη τυχόν ζημίας που προκλήθηκε από το εν λόγω αδίκημα στο έδαφος του κράτους μέλους.
- (15) Δεδομένης της ανάγκης για ειδικά εργαλεία προκειμένου να ερευνηθούν αποτελεσματικά η απάτη και η πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, καθώς και της σημασίας των εν λόγω εργαλείων για την αποτελεσματική διεθνή συνεργασία μεταξύ εθνικών αρχών, οι αρμόδιες αρχές όλων των κρατών μελών θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους για την έρευνα των αδικημάτων αυτών τα ερευνητικά εργαλεία που συνήθως χρησιμοποιούνται για υποθέσεις οργανωμένου εγκλήματος και άλλες σοβαρές μορφές εγκληματικότητας. Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας, η χρήση των εν λόγω εργαλείων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο θα πρέπει να είναι ανάλογη της φύσης και της σοβαρότητας των αδικημάτων που ερευνώνται. Επιπλέον, οι αρχές επιβολής του νόμου και οι λοιπές αρμόδιες αρχές θα πρέπει να έχουν έγκαιρη πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες ώστε να ερευνούν και να διώκουν τα αδικήματα που θεσπίζονται στην παρούσα οδηγία.
- (16) Σε πολλές περιπτώσεις, τα συμβάντα που θα πρέπει να κοινοποιούνται στις οικείες αρμόδιες εθνικές αρχές βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁶ απορρέουν από εγκληματικές δραστηριότητες. Μπορεί να υπάρχουν υπόνοιες για την εγκληματική φύση των εν λόγω συμβάντων, ακόμη και αν τα αποδεικτικά στοιχεία του ποινικού αδικήματος δεν είναι επαρκώς σαφή από την αρχή. Σε αυτό το πλαίσιο, οι σχετικοί φορείς εκμετάλλευσης βασικών υπηρεσιών και οι πάροχοι ψηφιακών υπηρεσιών θα πρέπει να ενθαρρύνονται να

⁴⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση (ΕΕ L 194 της 19.7.2016, σ. 1).

ανταλλάσσουν τις εκθέσεις που απαιτούνται βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 με τις αρχές επιβολής του νόμου έτσι ώστε να διαμορφώνεται αποτελεσματική και ολοκληρωμένη απάντηση και να διευκολύνεται ο καταλογισμός των πράξεων στους δράστες και η λογοδοσία των δραστών αυτών. Ειδικότερα, η προαγωγή ασφαλούς, προστατευμένου και ανθεκτικότερου περιβάλλοντος απαιτεί συστηματική αναφορά των ύποπτων συμβάντων σοβαρής εγκληματικής φύσης στις αρχές επιβολής του νόμου. Επιπλέον, κατά περίπτωση, οι ομάδες απόκρισης για συμβάντα που αφορούν την ασφάλεια υπολογιστών οι οποίες έχουν οριστεί βάσει του άρθρου 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 θα πρέπει να συμμετέχουν στις έρευνες των αρχών επιβολής του νόμου, με σκοπό την παροχή πληροφοριών, όπως κρίνεται κατάλληλο σε εθνικό επίπεδο, καθώς και για την παροχή εξειδικευμένης εμπειρογνωμοσύνης για τα συστήματα πληροφοριών.

- (17) Τα μείζονα συμβάντα ασφάλειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 96 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁷ ενδέχεται να έχουν εγκληματική προέλευση. Κατά περίπτωση, οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών θα πρέπει να ενθαρρύνονται για να ανταλλάσσουν με τις αρχές επιβολής του νόμου τις εκθέσεις που οφείλουν να υποβάλλουν στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης τους σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2015/2366.
- (18) Υπάρχουν πολλά μέσα και μηχανισμοί στο επίπεδο της Ένωσης που διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου για την έρευνα και τη δίωξη εγκλημάτων. Για να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί η συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών επιβολής του νόμου και να διασφαλιστεί ότι τα εν λόγω μέσα και οι μηχανισμοί χρησιμοποιούνται στον μέγιστο βαθμό, η οδηγία θα πρέπει να ενισχύσει τη σημασία των επιχειρησιακών σημείων επαφής που έχουν θεσπιστεί με την απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να χρησιμοποιήσουν το υφιστάμενο δίκτυο επιχειρησιακών σημείων επαφής, όπως αυτό που θεσπίστηκε στην οδηγία 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁸. Θα πρέπει να παρέχουν αποτελεσματική βοήθεια, για παράδειγμα, να διευκολύνουν την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών και την παροχή τεχνικών συμβουλών ή νομικών πληροφοριών. Για να διασφαλιστεί η ομαλή λειτουργία του δικτύου, κάθε σημείο επαφής θα πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνεί γρήγορα με το σημείο επαφής άλλου κράτους μέλους. Δεδομένης της σημαντικής διασυνοριακής διάστασης αυτού του τομέα εγκληματικότητας και ιδίως, της ασταθούς φύσης του ηλεκτρονικού αποδεικτικού υλικού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται ταχέως στα επείγοντα αιτήματα από αυτό το δίκτυο σημείων επαφής και να παρέχουν απάντηση εντός οκτώ ωρών.
- (19) Η αναφορά εγκλημάτων χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση στις δημόσιες αρχές έχει μεγάλη σημασία για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, καθώς συχνά η αναφορά αυτή αποτελεί το σημείο εκκίνησης της ποινικής έρευνας. Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για

⁴⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ, 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ (ΕΕ L 337 της 23.12.2015, σ. 35).

⁴⁸ Οδηγία 2013/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Αυγούστου 2013, για τις επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2005/222/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 218 της 14.8.2013, σ. 8).

την ενθάρρυνση της αναφοράς από φυσικά και νομικά πρόσωπα, ιδίως χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να βασίζονται σε διάφορες μορφές δράσης, συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών, όπως οι υποχρεώσεις αναφοράς σε περίπτωση υπονοιών για τη διάπραξη απάτης, ή των μη νομοθετικών, όπως η δημιουργία ή η υποστήριξη οργανώσεων ή μηχανισμών που ευνοούν την ανταλλαγή πληροφοριών ή ενισχύουν την ευαισθητοποίηση. Κάθε εν λόγω μέτρο που αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων θα πρέπει να υλοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁹. Ειδικότερα, κάθε διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση αδικημάτων που σχετίζονται με την απάτη και την πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, ιδίως με τους νόμιμους λόγους επεξεργασίας.

- (20) Η απάτη και η πλαστογραφία που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών ενδέχεται να έχουν σοβαρές οικονομικές και μη οικονομικές συνέπειες για τα θύματα τους. Όταν η απάτη αυτή διαπράττεται με την κλοπή ταυτότητας, οι συνέπειές της συχνά επιδεινώνονται λόγω της δυσφήμισης και της σοβαρής ηθικής βλάβης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν μέτρα συνδρομής, στήριξης και προστασίας, με στόχο το μετριασμό αυτών των συνεπειών.
- (21) Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία είναι θύματα απάτης που αφορά τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών έχουν δικαιώματα τα οποία χορηγούνται σ' αυτά βάσει της οδηγίας 2012/29/ΕΕ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁰. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίζουν μέτρα συνδρομής και στήριξης στα εν λόγω θύματα τα οποία εμπνέονται από τα μέτρα που απαιτούνται από την οδηγία 2012/29/ΕΕ αλλά ανταποκρίνονται πιο άμεσα στις ειδικές ανάγκες των θυμάτων απάτης που συνδέεται με την κλοπή ταυτότητας. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν, ιδίως, ειδικευμένη ψυχολογική υποστήριξη και παροχή συμβουλών σχετικά με οικονομικά, πρακτικά και νομικά θέματα, καθώς και παροχή βοήθειας για την πρόσβαση σε διαθέσιμη αποζημίωση. Ειδικές πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με την προστασία από τις αρνητικές συνέπειες του εν λόγω εγκλήματος, θα πρέπει να παρέχονται και στα νομικά πρόσωπα.
- (22) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει το δικαίωμα των νομικών προσώπων να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες για την υποβολή καταγγελιών. Το δικαίωμα αυτό είναι αναγκαίο ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις⁵¹, και θα πρέπει να συμβάλει στη δημιουργία ευνοϊκότερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Τα φυσικά πρόσωπα τυγχάνουν ήδη αυτού του δικαιώματος βάσει της οδηγίας 2012/29/ΕΕ.

⁴⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

⁵⁰ Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαϊσίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57).

⁵¹ Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

- (23) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν ή να ενισχύουν πολιτικές για την πρόληψη της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, καθώς και μέτρα μείωσης του κινδύνου να γίνει κάποιος θύμα τέτοιων αδικημάτων, μέσω εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, και μέσω ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- (24) Είναι αναγκαία η συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με τα αδικήματα που ορίζονται στην παρούσα οδηγία. Τα σχετικά δεδομένα θα πρέπει να τίθενται στη διάθεση των αρμόδιων ειδικευμένων οργανισμών και φορέων της Ένωσης, όπως η Ευρωπόλ, σύμφωνα με τα καθήκοντά τους και τις ανάγκες πληροφόρησής τους. Ο στόχος θα πρέπει να είναι να αποκτήσουν πιο ολοκληρωμένη εικόνα του προβλήματος της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, καθώς και των ζητημάτων που σχετίζονται με την ασφάλεια των πληρωμών σε επίπεδο Ένωσης, και να συμβάλουν με αυτόν τον τρόπο στη διαμόρφωση πιο αποτελεσματικής απάντησης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιήσουν πλήρως την εντολή της Ευρωπόλ και την ικανότητά της να παράσχει βοήθεια και υποστήριξη των σχετικών ερευνών, μέσω της υποβολής σ' αυτήν πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των δραστών για τη διενέργεια στρατηγικών αναλύσεων και αξιολογήσεων των απειλών, της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵². Η παροχή πληροφοριών μπορεί να συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των υφιστάμενων και μελλοντικών απειλών και στην παροχή βοήθειας στο Συμβούλιο και την Επιτροπή ως προς τον καθορισμό στρατηγικών και επιχειρησιακών προτεραιοτήτων της Ένωσης για την καταπολέμηση του εγκλήματος και τους τρόπους υλοποίησης των εν λόγω προτεραιοτήτων.
- (25) Η παρούσα οδηγία έχει ως στόχο να τροποποιήσει και να επεκτείνει τις διατάξεις της απόφασης-πλαίσιου 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου. Δεδομένου ότι οι τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν είναι ουσιαστικές ως προς τον αριθμό και τη φύση τους, η απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ θα πρέπει, για λόγους σαφήνειας, να αντικατασταθεί στο σύνολό της για τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία.
- (26) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα εν λόγω κράτη μέλη γνωστοποίησαν την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στην έκδοση και εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Ή

- (26) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε [, με επιστολή της ...,] την επιθυμία του να συμμετάσχει στην έκδοση και εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

⁵²

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και την αντικατάσταση και κατάργηση των αποφάσεων του Συμβουλίου 2009/371/ΔΕΥ, 2009/934/ΔΕΥ, 2009/935/ΔΕΥ, 2009/936/ΔΕΥ και 2009/968/ΔΕΥ (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53).

Ή

- (26) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιρλανδία γνωστοποίησε [, με επιστολή της ...,] την επιθυμία της να συμμετάσχει στην έκδοση και εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

ΚΑΙ/ Ή

- (26) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, τα εν λόγω κράτη μέλη δεν συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.

Ή

- (26) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

Ή

- (26) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.
- (27) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 για τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτή ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,
- (28) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η υπαγωγή της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις και η βελτίωση και ενθάρρυνση της διασυνοριακής συνεργασίας τόσο μεταξύ των αρμόδιων αρχών, καθώς και μεταξύ φυσικών και νομικών προσώπων και αρμόδιων αρχών, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν, συνεπώς, λόγω της κλίμακας και των συνεπειών τους, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να εγκρίνει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως καθορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που καθορίζεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.

- (29) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται ειδικότερα από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και μεταξύ άλλων το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, την ελευθερία επαγγέλματος και το δικαίωμα στην εργασία, την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, το δικαίωμα αποτελεσματικής προσφυγής και αμερόληπτης δίκης, το τεκμήριο αθωότητας και το δικαίωμα υπεράσπισης, τις αρχές της νομιμότητας και αναλογικότητας των ποινικών αδικημάτων και ποινών, καθώς και το δικαίωμα του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για το ίδιο ποινικό αδίκημα. Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην εξασφάλιση του πλήρους σεβασμού των εν λόγω δικαιωμάτων και αρχών και θα πρέπει να εφαρμόζεται αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΙΤΛΟΣ Ι: ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ελάχιστους κανόνες σχετικά με τον ορισμό ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων στον τομέα της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών.

Άρθρο 2 *Ορισμοί*

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «μέσο πληρωμής»: προστατευμένος μηχανισμός, αντικείμενο ή αρχείο, εκτός από το νόμιμο νόμισμα που επιτρέπει, μόνο του ή σε συνδυασμό με διαδικασία ή σειρά διαδικασιών, στον κάτοχο ή στον χρήστη του να μεταφέρει χρήματα ή νομισματική αξία ή να κινήσει εντολή πληρωμής, μεταξύ άλλων μέσω ψηφιακών μέσων συναλλαγής·
- β) «προστατευμένος μηχανισμός, αντικείμενο ή αρχείο»: μηχανισμός, αντικείμενο ή αρχείο που προστατεύονται από την απομίμηση ή δόλια χρήση, για παράδειγμα μέσω σχεδιασμού, κωδικοποίησης ή υπογραφής·
- γ) «εντολή πληρωμής»: εντολή πληρωμής κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 13) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366·
- δ) «ψηφιακό μέσο συναλλαγής»: κάθε μορφή ηλεκτρονικού χρήματος όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 2 της οδηγίας 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵³, και τα εικονικά νομίσματα·
- ε) «εικονικά νομίσματα»: ψηφιακή αναπαράσταση αξίας που ούτε εκδίδεται από κεντρική τράπεζα ή δημόσια αρχή ούτε συνδέεται κατ' ανάγκη με παραστατικό

⁵³ Οδηγία 2009/110/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, την τροποποίηση των οδηγιών 2005/60/ΕΚ και 2006/48/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2000/46/ΕΚ (ΕΕ L 267 της 10.10.2009, σ. 7).

νόμισμα, όμως γίνεται αποδεκτή από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ως μέσο πληρωμής και μπορεί να μεταφέρεται, να αποθηκεύεται ή να διακινείται ηλεκτρονικά·

- στ) «υπηρεσίες πληρωμών»: υπηρεσίες πληρωμών κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 3) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366·
- ζ) «χρήστης υπηρεσιών πληρωμών»: χρήστης υπηρεσιών πληρωμών κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 10) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366·
- η) «λογαριασμός πληρωμών»: λογαριασμός πληρωμών κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 12) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366·
- θ) «πράξη πληρωμής»: πράξη πληρωμής κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 5) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366·
- ι) «πληρωτής»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο διατηρεί λογαριασμό πληρωμών και επιτρέπει εντολή πληρωμής από αυτό τον λογαριασμό ή, εάν δεν υπάρχει λογαριασμός πληρωμών, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δίνει εντολή πληρωμής ή μεταφέρει εικονικό νόμισμα·
- ια) «δικαιούχος»: ο δικαιούχος κατά την έννοια του άρθρου 4 σημείο 9) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366·
- ιβ) «σύστημα πληροφοριών»: σύστημα πληροφοριών κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο α) της οδηγίας 2013/40/ΕΕ·
- ιγ) «ηλεκτρονικά δεδομένα»: ηλεκτρονικά δεδομένα κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο β) της οδηγίας 2013/40/ΕΕ.

ΤΙΤΛΟΣ II: ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ

Άρθρο 3

Δόλια χρήση των μέσων πληρωμής

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι, όταν τελούνται εκ προθέσεως, οι ακόλουθες πράξεις τιμωρούνται ως ποινικά αδικήματα:

- α) η δόλια χρήση κλεμμένου ή άλλως παρανόμως ιδιοποιημένου μέσου πληρωμής·
- β) η δόλια χρήση πλαστού ή παραποιημένου μέσου πληρωμής.

Άρθρο 4

Προπαρασκευαστικά αδικήματα της δόλιας χρήσης των μέσων πληρωμής

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι, όταν τελούνται εκ προθέσεως, οι ακόλουθες πράξεις τιμωρούνται ως ποινικά αδικήματα:

- α) η κλοπή ή άλλη παράνομη ιδιοποίηση μέσου πληρωμής·
- β) η πλαστογράφηση ή παραποίηση μέσου πληρωμής για να χρησιμοποιηθεί δολίως·
- γ) η κατοχή, προμήθεια για χρήση, εισαγωγή, εξαγωγή, πώληση, μεταφορά, διανομή ή άλλη διάθεση κλεμμένου ή άλλως παρανόμως ιδιοποιημένου ή πλαστού ή παραποιημένου μέσου πληρωμής για να χρησιμοποιηθεί δολίως.

Άρθρο 5

Αδικήματα που αφορούν συστήματα πληροφοριών

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι η διενέργεια, άμεση ή έμμεση, μεταφοράς χρημάτων, νομισματικής αξίας ή εικονικών νομισμάτων με σκοπό την αποκόμιση παρανόμου περιουσιακού οφέλους για τον δράστη ή για τρίτους, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα, όταν τελείται εκ προθέσεως με:

- α) παρεμπόδιση της λειτουργίας συστήματος πληροφοριών ή παρέμβαση σ' αυτή·
- β) εισαγωγή, αλλοίωση, διαγραφή, μετάδοση ή εξάλειψη ηλεκτρονικών δεδομένων.

Άρθρο 6

Εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την τέλεση αδικημάτων

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι, όταν τελείται εκ προθέσεως με δόλιο σκοπό, η παραγωγή, προμήθεια για χρήση, εισαγωγή, εξαγωγή, πώληση, μεταφορά, διανομή ή άλλη διάθεση μηχανισμού ή μέσου, ηλεκτρονικών δεδομένων ή άλλων μέσων ειδικά σχεδιασμένων ή προσαρμοσμένων για τους σκοπούς της τέλεσης οποιουδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 4 στοιχεία α) και β) ή στο άρθρο 5, τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 7

Ηθική αυτουργία, υποβοήθηση και συνέργεια και απόπειρα

- 1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι η ηθική αυτουργία ή η υποβοήθηση και η συνέργεια σε αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 6 τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα.
- 2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι η απόπειρα διάπραξης αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 6 τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 8

Ποινές εις βάρος φυσικών προσώπων

- 1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.
- 2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης, το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται τουλάχιστον σε τρία έτη.
- 3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 6 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται τουλάχιστον σε δύο έτη.
- 4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5 τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης, το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται τουλάχιστον σε πέντε έτη, εφόσον:
 - α) τελούνται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια της απόφασης-πλαίσιου 2008/841/ΔΕΥ, ανεξαρτήτως της ποινής που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση·

- β) αφορούν εκτεταμένη ή σημαντική ζημία ή συνολικό όφελος ύψους τουλάχιστον 20 000 EUR.

Άρθρο 9

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα νομικά πρόσωπα είναι δυνατόν να υπέχουν ευθύνη για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, που έχουν διαπραχθεί προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου, και το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, βασιζόμενη σε μια από τις εξής εξουσίες:
 - α) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου·
 - β) εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου·
 - γ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα νομικά πρόσωπα είναι δυνατόν να υπέχουν ευθύνη όταν η απουσία εποπτείας ή ελέγχου ενός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή τη διάπραξη αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου από πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία του.
3. Η ευθύνη των νομικών προσώπων δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη φυσικών προσώπων που είναι αυτουργοί ή ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στη διάπραξη αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7.

Άρθρο 10

Κυρώσεις για τα νομικά πρόσωπα

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι νομικό πρόσωπο που υπέχει ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ποινικής ή μη ποινικής φύσης χρηματικές ποινές και, ενδεχομένως, λοιπές κυρώσεις, όπως:

- α) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·
- β) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) θέση υπό δικαστική εποπτεία·
- δ) δικαστική εκκαθάριση·
- ε) προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη τέλεση του εγκλήματος.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ: ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ

Άρθρο 11

Δικαιοδοσία

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του ως προς τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, όταν:
 - α) το αδίκημα διαπράττεται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, στο έδαφός του·

- β) ο δράστης είναι υπήκοός του·
 - γ) το αδίκημα προκαλεί ζημία στο έδαφός του, συμπεριλαμβανομένης της ζημίας που απορρέει από την κλοπή ταυτότητας προσώπου.
2. Κράτος μέλος, κατά τη θεμελίωση της δικαιοδοσίας του σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο α), εξασφαλίζει ότι διαθέτει δικαιοδοσία όταν:
- α) ο δράστης διαπράττει το αδίκημα ενώ βρίσκεται στο έδαφός του, ανεξάρτητα από το εάν το αδίκημα διαπράττεται με τη χρήση υπολογιστών ή συστήματος πληροφοριών στο έδαφός του·
 - β) το αδίκημα διαπράττεται μέσω της χρήσης υπολογιστών ή συστήματος πληροφοριών στο έδαφός του ανεξάρτητα από το εάν ο δράστης βρίσκεται ή όχι στο έδαφός του κατά τη διάπραξη του αδικήματος.
3. Το κράτος μέλος ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή εάν αποφασίσει να θεμελιώσει δικαιοδοσία ως προς αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3 έως 7, το οποίο διαπράττεται εκτός του εδάφους του, όταν, μεταξύ άλλων:
- α) ο δράστης του αδικήματος έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφός του·
 - β) το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός του·
 - γ) το αδίκημα διαπράττεται εις βάρος ενός εκ των υπηκόων του ή προσώπου που έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφός του.

Άρθρο 12 *Αποτελεσματικές έρευνες*

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τίθενται στη διάθεση των προσώπων, μονάδων ή υπηρεσιών που είναι επιφορτισμένες με την έρευνα ή δίωξη των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, αποτελεσματικά εργαλεία έρευνας, όπως αυτά που χρησιμοποιούνται κατά του οργανωμένου εγκλήματος ή άλλων σοβαρών εγκλημάτων.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι, όταν η εθνική νομοθεσία υποχρεώνει τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα να υποβάλουν πληροφορίες σχετικά με αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, οι πληροφορίες αυτές περιέρχονται σε γνώση των αρχών έρευνας και δίωξης των αδικημάτων αυτών χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

ΤΙΤΛΟΣ IV: ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 13 *Ανταλλαγή πληροφοριών*

1. Για τους σκοπούς της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι διαθέτουν ένα επιχειρησιακό εθνικό σημείο επαφής που είναι διαθέσιμο σε 24ωρη βάση και τις επτά ημέρες της εβδομάδας. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν επίσης ότι διαθέτουν διαδικασίες ώστε να διεκπεραιώνονται ταχέως οι επείγουσες αιτήσεις συνδρομής και η αρμόδια αρχή να απαντά εντός οκτώ ωρών από την παραλαβή, δηλώνοντας

τουλάχιστον εάν θα απαντήσει στην αίτηση, καθώς και τη μορφή και τον εκτιμώμενο χρόνο της απάντησης αυτής. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα δίκτυα επιχειρησιακών σημείων επαφής.

2. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή, την Ευρωπόλ και την Eurojust για το σημείο επαφής που έχουν ορίσει, κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1. Η Επιτροπή διαβιβάζει τις πληροφορίες αυτές προς τα άλλα κράτη μέλη.

Άρθρο 14

Αναφορά του εγκλήματος

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι διατίθενται οι κατάλληλοι δίαυλοι αναφοράς ώστε να διευκολυνθεί η υποβολή αναφορών χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση σχετικά με αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 στις αρχές επιβολής του νόμου και άλλες αρμόδιες εθνικές αρχές.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να ενθαρρύνουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλα νομικά πρόσωπα που λειτουργούν στο έδαφός τους να αναφέρουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση τυχόν υπόνοιες για απάτη στις αρχές επιβολής του νόμου και άλλες αρμόδιες αρχές, για τους σκοπούς της ανίχνευσης, πρόληψης, έρευνας ή δίωξης των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7.

ΤΙΤΛΟΣ V: ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ

Άρθρο 15

Βοήθεια και στήριξη στα θύματα

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι στα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν υποστεί ζημία από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, τα οποία διαπράττονται με υφαρπαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, παρέχονται ειδικές πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με τον τρόπο προστασίας τους από τις αρνητικές συνέπειες των αδικημάτων, όπως π.χ. δυσφήμιση.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι στα νομικά πρόσωπα τα οποία είναι θύματα αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 της παρούσας οδηγίας, παρέχονται, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά την πρώτη τους επαφή με αρμόδια αρχή, πληροφορίες σχετικά με τα εξής:
 - α) τις διαδικασίες υποβολής καταγγελίας για αδίκημα και τον ρόλο τους στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτών·
 - β) τις διαθέσιμες διαδικασίες υποβολής καταγγελίας εάν η αρμόδια αρχή δεν σέβεται τα δικαιώματά τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας·
 - γ) τα στοιχεία επαφής για λόγους επικοινωνίας σχετικά με την υπόθεσή τους.

Άρθρο 16

Πρόληψη

Τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν την κατάλληλη δράση, μεταξύ άλλων και μέσω του Διαδικτύου, όπως οι εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, τα ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, κατά περίπτωση σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη, με

στόχο τη συνολική μείωση της απάτης, την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και τη μείωση του κινδύνου να γίνει κάποιος θύμα απάτης.

ΤΙΤΛΟΣ VI: ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 17

Παρακολούθηση και στατιστικές

1. Έως [3 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας] το αργότερο, η Επιτροπή θεσπίζει λεπτομερές πρόγραμμα για την παρακολούθηση των εκροών, αποτελεσμάτων και επιπτώσεων της παρούσας οδηγίας. Το πρόγραμμα παρακολούθησης ορίζει τα μέσα με τα οποία και τα διαστήματα στα οποία θα συλλέγονται τα δεδομένα και τα λοιπά απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία. Ορίζει συγκεκριμένα τη δράση που θα αναλάβει η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ως προς τη συλλογή, την ανταλλαγή και την ανάλυση των δεδομένων και των λοιπών αποδεικτικών στοιχείων.
2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ένα σύστημα ευρίσκεται σε ετοιμότητα για την καταγραφή, παραγωγή και παροχή στατιστικών στοιχείων για την καταμέτρηση των σταδίων υποβολής αναφορών, έρευνας και δικαστικής διαδικασίας σχετικά με τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7.
3. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 στατιστικά στοιχεία καλύπτουν κατ' ελάχιστον τον αριθμό των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7 που αποτέλεσαν αντικείμενο αναφορών στα κράτη μέλη, τον αριθμό των υποθέσεων που ερευνηθήκαν, τον αριθμό των προσώπων τα οποία διώχθηκαν και καταδικάστηκαν για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 7, καθώς και δεδομένα για τη λειτουργία των σταδίων υποβολής αναφορών, έρευνας και δικαστικής διαδικασίας σχετικά με τα αδικήματα αυτά.
4. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν τα δεδομένα που συνέλεξαν δυνάμει των παραγράφων 1, 2 και 3 στην Επιτροπή σε ετήσια βάση. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε να δημοσιεύεται κάθε έτος και να υποβάλλεται στους αρμόδιους ειδικευμένους οργανισμούς και φορείς της Ένωσης συγκεντρωτική επισκόπηση αυτών των στατιστικών εκθέσεων.

Άρθρο 18

Αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσίου 2001/413/ΔΕΥ

Η απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ αντικαθίσταται έναντι των κρατών μελών που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των εν λόγω κρατών μελών ως προς την ημερομηνία μεταφοράς της εν λόγω απόφασης-πλαισίου στο εθνικό δίκαιο.

Όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την παρούσα οδηγία, οι παραπομπές στην απόφαση-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ νοούνται ως παραπομπές στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 19

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία εντός [24 μηνών από την έναρξη ισχύος της]. Ενημερώνουν αμέσως στην Επιτροπή σχετικά.

2. Τα εν λόγω μέτρα, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.
3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των μέτρων τα οποία θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 20

Αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων

1. Η Επιτροπή [48 μήνες από την έναρξη ισχύος] υποβάλλει έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία αξιολογεί τον βαθμό στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή όλα τα αναγκαία στοιχεία για την εκπόνηση της εν λόγω έκθεσης.
2. Η Επιτροπή [96 μήνες από την έναρξη ισχύος] πραγματοποιεί αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας που αφορούν τα μέσα πληρωμής πλην των μετρητών και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Άρθρο 21

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος